

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XVI Нью Йорк, Четвер, 4-го Червня 1908 Число 23

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, June 4, 1908. No. 23.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Май 1908.

B. 90. Дацук Гриць ум. 20 Февр. 1908.	1000.00
B. 6. Ковач В. Марків ум. 19.XII. 07.	1000.00
B. 85. Голда Андрей ум. 31.I. 08.	1000.00
B. 158. Цепенюк Яков ум. 19.V. 08.	1000.00
B. 48. Вовк Федор ум. 19.V. 08.	1000.00
B. 108. Кубяковский Евст. ум. 22.V. 08.	1000.00
B. 89. А. Гатала ж. Іларія ум. 23.IV. 08.	400.00
B. 4. О. Бережний ж. Мих. ум. 25.IV. 08.	400.00
B. 1. А. Мерена ж. Ник. 1 ум. 29.IV. 08.	400.00
B. 158. Р. Филиппак ж. Ант. ум. 5.V. 08.	400.00
B. 19. Лапичак Николай	100.00
B. 3. Машлар Михайл	150.00

Разом 7.850.00

Платня год. урядників за Май 165.00

Адміністрація Союза за Май 65.17

Весь розхід виносить 8.080.17

Розмет платить 8148 членів на ціле посмертне (кождий по 0.95 дол.) і 800 членів на пів посмертного (кождий по 48 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Відних по 1 цнт.

Член на ціле посмертне платить 1.09 дол., а на половину посмертного 62 цнт.

К. Кирчів, председатель

А. Ша

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Червень.

4 Ч. Вознес. Госп., Вас.	7 Н. 7. С. Отц. з. обр. гл. Й.
5 П. Михайла. Евфроз.	8 П. Карпа апост.
6 С. Симеона, Мелетія	9 В. Терапонта. Теодори
	10 Т. Никити ісп., Евтихія

— Нова українська газета. „Рада“ доносить, що в Кам'янці Подільському видавець місцевих газет „Подольская Мысль“ подав подільському губернаторови заяву, щоб йому дозволено видавати українську газету „Промінь“ під редакцією Н. Отрешка.

— Геніальний швіндель. На полуднево-американських водах плаває корабель Godsborg. Він не має ніякої фляги та не має ніяких паперів і при першій стрічці з яким небудь воєнним кораблем підлягає конфіскації. Найновіша історія сего корабля звучить неначе яка казка. Властителями корабля є двоє братів Bailu, які перед 8-ма роками купили сей парохід. Один з них заложив в Нью Йорку бюро транспортне за океанське однак послідніми часами інтерес дуже підупав. Тоді другий брат в місцевості Tonville в Австралії заложив подібну компанію і закупив сей парохід від брата, подав ся за англійського горожанина і записав сей корабель в реєстер англійської торговельної флотії. Тимчасом його амер. брат поробив замовлення в америк. фірмах на бо.ооо дол., наладовав сі товари на парохід і оба відплили з порту ньюйорського 2-го мая. Перед відходом при помочи векслів натягнули рівнож оба брата амер. фірми на другий бо.ооо. В сей спосіб пошкодованих зістало 95 фірм. Корабель

місто до порту в південного поплиц до полудневої Америки і запевнив собі опіку республіки Гватемала, яка не виписує злочинним державам проступників. Коли в Нью Йорку про се довідало ся, сейчас вислав уряд телеграми до усіх своїх консулів в полудневій Америці, щоб слідили за кораблем а крім сего Англія і Америка мають вислати по одному воєнному кораблю, щоб арештувати сего враз з обома злочинцями.

— В Торонто молодий англік, член баптисткої церкви так собі сподобав голим Дучоборів, що і пішов за їх приміром. В сам білий день, коли улицей йшло много народа, він розібраний до гола вийшов на дорогу. Сейчас арештувала його поліція і віддала його до шпиталю. Де лікарі не реєсвідчили ся що він нагло засяб на умі.

— Недавно прокураторія у Львові сконфіскувала часопись „Діло“ за се, що там було поміщено отсі слова, виняті з поеми „Pan Tadeusz“ найбільшого польського поета Міцкевича. Сей уступ звучить: „Wielki grzech bezbronnego zabić niewolnika! Chrystus zabrania mścić się nawet i nad wrogiem! Oj, kluczniku! Odpowiedz ty ciężko przed Bogiem! Jedna jest restrykcja: jeśli popełniono Nie z zemsty głupiej, ale pro publico bono.“ (для добра загалу)

Так писав найбільший поет польський про вбивство попівнене для добра загалу, для добра відчини. А сю поему у Галичині кождий ученик V-ї класу гімназії мусить не то щоб читати, але на память учить ся!... І Січинський зробив лиш то, чого научив його Міцкевич, сей святий пророк польського на-

роду. Він перевіз в жите лише ті засади, якими сго яко ученика V-ї класу годували польські професори!...

— Довідуємо ся, що ІІ. Шевчик відпродав свій інтерес в Niagara Falls, N Y і осів в Auburn, N Y, 53 Pulsifer Str. Бєі Русини повинні полишити чужих, і повинні удазатись до Шевчика який є честний чоловік, не жадає чужої кривди, бо знає, що чуже не гріє, старий бізнесмен і заслугоє, щоб всі Русини сго піппирали. Ану, Братя Русини в усякій справі горніть ся всі з блиска чи далека лише до Шевчика, бо то людина чесна і вміє ся обійти чесно з людьми.

— На днях завязало ся в Нью Йорку товариство „Кружок українських академіків в Америці“. Цілю товариства є подавати собі взаїмно матеріальну і моральну поміч в кінченню студіїв на американських університетах, згуртувати усі інтелігентні сили на землі американській до спільної акції над просвітним і економічним розвитком нашого народу на чужині та взагалі подавати усякі інформації в краєвих органах і часописах про стан, відносини і жите наших виселенців.

Е. Теодорович, гол.
Г. Бойко, секр.

— Планета Венера в найбільшій світлі. Було то в Парижі в 1760 р. коли якийсь робітник в білий день, майже в само полудне добачив на небі зівязду і показав се зявище другим. Зараз зібралася довкола него так величезна товпа людей, що аж треба було закликати поліцію, щоб лад зробила. Тепер можна таке саме зявище і у нас видіти. Планета Венера, вечірна зоря (звана також ранною зорею, коли світити над раном) стоїть дуже високо на небі і скоро знає ся місце, де за нею пошукати, можна її навіть голим оком добачити на небі. Але до того треба зовсім ясного дня і чистого синього неба, її треба шукати на західнім небі, починаючи від зеніту, глядаючи поволи, що раз більше в долину, доки не покаже ся мала блідава точка на небі. Ся точка нагадуєча своєм світлом місяць, який день видко, то Венера, котра по заході сонця світить так ясним світлом. Аж до 30 мая її ясність ставає що раз більша, а від того дня почала знова борзо бліднути.

— В місцевості Айон. III. дня 31-го мая добуто з ріки труша жінки. Хто ова — не знати. Однак в очах її побачено відбитий неначе в зеркалі образ бордатого чоловіка з орлиним носом і сподіють ся, що за помочю сеї страшної фотографії віднайдуть убийника.

— Король Португалії голий. Замок нового португальського короля день-денно облягають товпи віртелів, які не годні діждати ся заплати за різні доставки. Португальські дневники суть переповнені відомостями про скарги судові на короля. Ся комічна ситуація повстала з того, що король з родиною не побірають ні цента пенсії від хвилі убитя попереднього короля (чотири місяці тому).

— Кілько разів і як довго бе годинник в році? Коли пноді чуюмо, як бе годинник на вежі, то числямо удари механічно, але й на гадку нам не приходить, яку то роботу робить годинник в році. Коли би годинник бив раз по раз тільки разів, кілько в цілім році, то потребував би на те 3 дні, 8 годин і 18 минут. Рахунок зовсім простий: Годинник на вежі бе на чверть години раз, на пів години два, на три чверти три а на годину чотири рази або 10 разів на годину; то дає на добу або 24 години 240 ударів. До того приходить ще 155 ударів цілих годин, отже число всіх ударів виносить 396, на цілий рік 365 разів по 396, значить 144.540 ударів. Кождий удар триває майже дві секунди, отже годинник бе на рік через 389.080 секунд або 30 годин і 18 минут а то дає 3 дні, 8 годин і 18 минут.

— Скандал у Відні. Дня 25-го мая утікла з Відня княжна Амалия Фіртенберг з цісарської родини. Она мала зяосини з Кюндном, агентом від автомобілів, з якими пізнала ся мину рік. Позаяк навіть і думати не могли що цісарський двір дозволить їм на содружество, тому обоє втікли, щоб повінчати ся за границею. Австрійське правительство поробило заходи, щоб збігців приарештувати.

— В місцевості Manistee, Mich. дня 25-го мая почала з землі бити в гору нафта. Обчисляють що денно випливає 500 до 1000 бочок. Після оречення знатоків нафта ся має бути: найліпшою, яку лиш коли небуть видобуто в Америці.

— Поліцмайстер спільником злодій. Арештоване поліцмайстра Аслана в Києві, нарбило великої сенсації не лиш в самім Києві, але й в цілій Росії, бо стало явним доказом, про що всі і всюди тихцем говорять, а що практикує ся в Росії від мюних літ. В помещканю арештованого знайдено перепіску, з котрої показало ся, що Аслан стояв в звязи зі злодіями і брав від них хабарі. В гетелі „Марсидія“, де мешкав Аслан і кілько його помічників, сходили ся проводити всьлякого рода злодійів і мантиїв, котрі під покровом Аслана вели спокійно і з успіхом своє ремесло в Києві і його охрестности, бо в разі небезпек Аслан помагав їм проворно втікати.

— Як нам доносить д. В. Чугай то в місцевості Winnipegosis, Мап. Канада стала ся сими днями така пригодо: до хати фермера, Грція Витроховського, якого жінка саме тоді пекла хліб заліз медвідь. Бідачнюко „вуйко“ — правдоподібно з воду загального безробіття — був видно також дуже голодний, а свйжий хліб так приято пах, що годі було оперти ся покусі, і сарака, забуваючи на заповідь „не кради“, всунув лапу у піч, добув бохоня хліба, та з най-спокійнішою совістю забрав ся до їди. Та щож, коли хліб горючий, а тимсамим і шкідливий на жолудок. „Вуйко“ однак не в тім битий, оглянувшись сюди — туди по хаті, побачив

бочку з зимною водою і мерщій всунув тули бохоня, щоб його прохолодити. На се надійшла гадина і побачивши непрошеного гостя, вхопила за дручок, щоб — як казала — відогнати — собаку. Однак зі страхом побачили, що се не собака, але такої справедливий „вуйко“... З криком вибігла з хати та почала кликати о поміч. Збігли ся сусіди з собаками. Бідний „вуйко“ узявши, що тут не жарти, вхопив еще одво бохоня, та мерщій з ним на дуба, що стояв коло хати. Однак сарака скоро переконав ся, що годі числити на людське серце. Поділений кулею покотив ся як галушка з дуба на землю, зарікаючи ся більше робити виправи на бабські печі з хлібом.

ВАЖНЕ!

Церков гр. кат. сьв. о. Николай в Форд Сіті Па. має в нов сьвого сталого сьвященника. Просить ся всіх Братів наших з околничих плеїзів звертати ся в всіх духовних потребах на адресу: Rev. Alexander Pawlak, Fort City Pa. Box 2.

Даю до відомости интересованим, що моя адреса є така: Rev. P. Poniatyszyn, 324 Washington Ave. Elizabeth, N. J.

Подаю до загальної відомости интересованим, що моя теперішня адреса єть: Rev. Alex Pelensky Ramey, Pa.

БЕРИ І ЧИТАЙ!

Отсим подаємо до відомости загалу, що вийшла з друку дуже цікава і обємиста брошура під заголовком „Бери і читай!“, написана одним найсьвідомішим твердо-Русином. Коштує лише 30 цнт.

Замовлення і гроші висплате на адресу:

Mr. A. Mryc, 339 2nd Ave., New York, N Y

Брак роботи

є причиною, що багато Русинів мусить оглядати ся за ниящим аванте. Інащо багато ломати собі голову, коли тепер фарми незвичайно подешевіли. Паміть ся, сейчас по всякій інформації, залучаючи марку на відповідь, на адресу: JOE SHARKASS, 184 Hudson Str. New York, N. Y.

Важне для церковей!

Сим подаю до загальної відомости, що від пів року перебуваю в Америці як арт. різьбяр, спеціаліст у всяких церковних роботах різьбярсько-позолотарських. Образований в дорворадних артистичних закладах та школах європейських, бувший управитель в „Товаристві для розвитку рускої штуки“ у Львові, приймаю всякі роботи церковні, як іконостаси, вістари, проповідальниці, кивоти, baldachini і пр.

Тепер виконую іконостас для церкви в Butler, Pa. Pierce Ave.

Поручаю ся ласкавій памята з глибоким поважанем

Іван Луговян, Box 89, BUTTLE, PA.

СОКЗ СЕ ЄСТЬ ОДИНОКА РУСКА ОРГАНІЗАЦІЯ!

В XLVII РОКОВИНИ СМЕРТИ Т. ШЕВЧЕНКА заходом Ньюйорських Українських Тов. „Боян“ і драм. Кружок ім. Ів. Котляревського

відбуде ся в суботу дня 6 го червня

Величавий Концерт з слідуючою Програмою: Часть I.

1) Козак невмірака (Зенон На колесник) — історична фантазія з одній дії.

Особи: Дівчина, Улан, Гвардист, Козак Невмірака, Улан, Гвардисти, Народ. Річ діє ся над Дніпром в минувшині, теперішности і будучині.

2) Н. Лисенко: „Коло млина“, хор мішаний.

3) Т. Шевченко: „Розрита могила“ (Деклямація) Е. Бурдіан.

4) Н. Лисенко: „Ой щож бо то за ворон“, квартет мужеський.

5) Франко-Січинський: „Я почуєш в ночі“, сольо тенор. В. Степин.

6) Ніщинський: „Закувала“, хор мужеський з супроводі оркестри.

Часть II.

1) Відчит: „Тарас Шевченко, його жите і значінє“, Г. Бойко.

2) Ф. Колесса: „Козаки“, хор муж.

3) Шашкевич-Матюк: „Цвіт-ка дрібная“, сольо сопран. Л. Бучацька.

4) Т. Шевченко: „Посланіє“, деклямація, Н. Мазур.

5) Шторх: Серенада, сольо тенор в супроводі хору.

6) Шевченко-Лисенко: „Ой Дніпре мій Дніпре“, сольо барит. А. Грабовий.

7) Шевченко-Вербицький: „Завіщанє“, сольо баритон в супроводі хорів мішаного і мужеського та оркестри.

В гати Manhattan Lyceum 66 8 E. 4th Str.

Початок о год. 7 ій веч. Хр під управою п. М. Гундича.

Музика п. Н. Смоленського. Ціни місць по 75, 50, 35 і 25 цнт.

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли

Папері листові

окрашені гарними вінетами і портретами наших руских геніїв — Шевченко, Драгоманів, Франко, Лисенко і Богдан Хмельницький. Продає друкарня „Свободи“ по ціні 50 цнт. за 25 штук. Адрес: „СВОБОДА“ 184 Hudson Str. New York, N. Y.

КАЛЕНДАРІ на рік 1908,

видані Р. Н. Союзом

Ціна книгарська для нечленів виносить 35 цнт.

Адресуйте: R. Publishing & Exchange Co., 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Моя перша їзда силою пари.

(Кінець.)

Старчик замітивши нас, привітав табачки з ро- гової табакирки, приступив до нас і повідає:

— Жидки, жидки! Не посьмівайтеся ви з старого голови, бо то не ваша рівня! Ліпше глядіть на себе!.. Бачити от сего, і того, і сего, обголив голову, тільки гейси, і ще які пейси! — і яв показувати пальцем на кожного гусьта, що мав голову обголену як колі- но, а пейси як ладінки... Ба й на жидівки став по- казувати, що поголені...

Роскочилися жиди келкарі в миг ока, помаркоті- вили, стали поміж собою шваркотіти.

Я сьвящеників бояв ся, звичайно як сільський дівак, але до сего я сам підійшов і поділював руку, хоч дідуньо і не упізнав мене.

Почастував старенький дідуня табачкою, розпитав де їдемо, все нам роз'яснив найменшу дрібку.

— Підете до сего віксяця і купите собі білети, ва себе і за малого заплатите до двох ренських... Гро- ші приготуйте собі і при касі не розперезуйте чере- са такого, як ваш, ще шестипряжковий, бо то не ладно... Жидки взяли би вас знов на кліпни...

І говорять сьвященик і покліпує повіками, носить бровами, а до мене все усміхає ся, аж мені любо, приємно.

— То ваш хлопчик? — считав дідуня за мене.

— Мій онука... Ще маю вісім дома, але тамті від- довбок, а сей від сина.

— Добре, добре! до школи його дайте, до шко- ли, нехай учить ся...

Розпрашав ся панотець, пішов даліше поміж лю- дями, знов знайшов якусь старушку, що не стало їй гроша на колію, знов нове діло...

Дідуньо поглядав за дрібними грішми, та дійсно не стало. Таки треба було розперізувати черес і ви- ямати гроші.

Тимчасом при касі в однім куті все збило ся в купу, в один великанський околіт чорних китиць, гойдає ся на боки, а дідунем в білій опанчи все по- пихають то д-віконцеви, то знов у зад... Він послід- ний дістав білети, навіть не мав часу звичаєм своєї ввічливости уклонити ся касірови, бо колійник за- давонив по раз другий і по всіх купках заворушило ся, кожде стало хапати за свої манатки, пхати ся ід- дерем.

Хотів же дідуньо поглядати ще раз того старень- кого панотця — та де там!... Хопила нас з собою навалляница народу і ми на силу вилетіли з сіний на перон.

III.

І знов нове чудо-диво! Цілий ряд хижин з пери- лами, мов ціле село поставив на колесах, та й ще яке село! Двері, вікна в кожній хаті, і в домі Божім не підсаджують ся, відчиняють, замикають, праща- ють ся... А ми все: приїдемо ту... кондуктор каже: „назад!“

А все лихо вам! в зад, тай в зад! Та доки-ж того буде?

Ідемо, їдемо, аж дібрали ся в другий кінець д-волам.

Гей-га!... Як стане дідуньо подивляти круторогі, глядіти за бучистим... ще й мені велить уважати мо- лодам ском... як стане жалувати бідного товару!... А воляці немов розуміють, таке зворичать, цітний світ заглушили...

— Гей чоловіче! а вступив ти з хлопцем від возів, бо зараз з місця рушать! — крикнув робітник в огорождя, махаючи лопатою.

— Та ми також їдемо! — гукнув дідуньо.

— Вже за пізно. Мусите ждати аж до завтра до такого часу. Тепер уже не добігнете в тамтой кінець д-волам...

— Що то значить не добігну?... Та от і віз по- рошний, можна й ціле перило жита зложити. Хапай ся, сину!... Підсадив мене дідуньо на порожній віз „шутрівку“, потім бесажку, потім сам виліз, а хлоп- в огорождя сьміє ся, тай сьміє, аж присів на землю, а все: — Ой-ой-ой, ой-ой ой! А бодай же тебе, бойку, опанувало з твоім розумом...

— Не бовтай, чоловіче, не бовтай! Ти ще не знаєш бойка, коли та так на сьміх зібрало! — став дідуньо кричати, хотів сьміховальцями з рискалем добре досадити словами, та не було часу, колія ру- шила з місця.

— Поганний чоловік! — тягнув старий даліше, даючи словам волю і оглядаючи віз в середині. — Каже мені до завтра, до такого часу ждати... Пора- див би тя, не бій ся!.. Тільки спусти ся на нього... Дура, небоже таких, як ти сам... Що вже лопатою штуркає в панським городі болото, — то й другому: бойку!... Ніби то він щось ліпшого!... Далі готов по- вісити на груди яке кватиркове фляцатко з маєю, ва уxo валожити перо і поїхати на село за комісара!.. тьфу! тьфу! лукавий, недобрий враже!

Виговорив ся дідуньо, вакурив люльку, і ми собі в двійку під одним кутом розгостили ся... Подивляе- мо „манталарню“, а ту і стайня з подільськими во- ликами і вози з верховинськими ялицями, всіляке господарство веде ся...

Ідемо, їдемо, нікто нас і не спитає: що робимо? Все а все ми оглянули, освоїли ся, з тим навідженим таракотанем і починаємо тішити ся, як то наші зди- вують ся, що так скоро до дому вернемо, а наших по заду лишили...

Дідуньо замітив, що в тім возі мусіло бути якесь вугле, бо льняний кафган геть замастив... І знов став гугурати що на возі порядного господаря щось по- дібного не лучилось би, та ще як вертає ся з відпусту... Уже за той зачернений кафган стільки навігадував тому возови, аж напоследі здримав ся люлька з зубів вилетіла, захрапів на добре.

Я все глядів на бесажку, все бачив ікону Божої матери, не міг нігде счай відвернути від него... Ди- влю ся, дивлю, аж нараз — мені видало ся, немов-то з віксяця сеї позолітки вийшла чудесна царця сьвіга, велеліпна стаття, а ясність від неї бе на цілий сьвіт... Дивлюсь на її лице, нема сего гора, яким окриває ся лице смертного чоловіка... то не було лице люд- ське, але божеське, о яким розказувала мені бабуня, і що оно вказує ся людям часом, коли „небо отво- рює ся“!.. Я закрити очі перед ясністю і став про- сити:

— Матінко Божа! Скажи моїй сестрі Марусі, що мені дуже а дуже скучно за нею... Ми побудували нову хату, мешкаємо окремо, не у стрика. Дідуньо гризе ся тим, що два брати не можуть погодити ся, а їх п'ять жонатих колись містило ся разом... Так дідуньо говорить часто і татови і стрикови, і мовить: „вставайте ся!“ Колись ту була за Марусину душу служба Божа і комашня... нанашко даяк написав на стіні великий хрест, а я також написав менший хрест, але не сьвічею, лиш вуглем за комином... Я подивив ся на свій хрест — він був точнісінько по- дібний до нанашкового — і я тогди заплакав за Ма- русею... Мене не було кому похвалити, а она все мене так хвалила!.. Я був сам, сам один в куті за комином...

І я почав хлипати.

IV.

Прокидаюсь!... і — покаєне на повперек сьвіта! — я і дідуньо на возі сидимо ще не прокорипмані, дов- кола нас колійові пани, служба!.. ми заїхали з Хиро- ва до Ярославля!...

Давлю ся, дідуньо зачорнений, як наш Дамян, що в лісі палить ковалям вугле... Думаю, і не можу віяким сьвітом розібрати.

Дідуньо з початку змішав ся, виймив білети, по- казує, а ті дивлять ся і в сьміх... Як же старий зміркував, що ми не на Кренберку, закричав нав- послід, аж в магазинах залунало.

— Як то, панове має бути? Ба, та не сьмійте ся, бо ту нема сьміху!... Ніворотом возити когось за його гроші, від його дому, то не ладно й не годить ся!... Щоби мені зробив таку дурницю який сват, я би знав, що з ним зробити... Таж міркуйте, панове, самі ученими головами, що мені ще розум не відой- мило, щоби до Америки телепав ся!...

Комедия, дійсна комедия!... Тільки назбігало ся люда, жиденят різного віка й пола, що й компанія комунальних поліцаїв не розігнала би. Одні сьміють ся, другі знов ганять їх, а самі також посьміхають ся.

— Чоловіче! кару мусите заплатити! — каже на- чальник до дідуня. — Ви не сіли на той поїзд, де повинні були сідати, і навіть не до такого воза, де треба. То віз на вугле, не на людий!...

— То ще гірше, що я за свої гроші не в своїм праві! — каже дідуньо. — Така мені справедливість! — Кондуктор каже „в зад ід-волам“, а ту от що піють!

— То ж то й зле, що потягнуло сидіти з волами.. Люди все були би вас збудили і спрямували на просту дорогу...

Подумав дідуньо, розважив, випитав ся о все докладно, пізнав мабуть нашу вину, бо замовк. Взяв нас начальник до канцелярії, дає нам за дармо і по- відає, що поїдемо на Крансберок, але аж о півночі.

— Дякую, паноньку! ніколи в сьвіті не поїду! — сказав дідуньо піднесеним голосом. — І золоті пори давайте мені, другий раз на тоту ганьбу не полізу. Ще й опівночі їхати?.. Тьфу! не хочу!

Опустив дідуньо розсерджений земліничий дво- рець, ми пішли до дому і вернули з відпусту по- всіх людях на другий день вечером разом з кривою Паранькою.

Мама й бабуня вже й плакали за нами, бо вчи- нили, що нас мали задушити в костелі в Пацлаві. То була радість, Господи!

Зарікав ся дідуньо їхати земліницею, але таки не додержав свого заріканя. Коли його ввух „від сина“ пішов до школи до Львова, щось наїздив ся — аж

сам казав — своєму сьвітови „силою пари“, та вже ніколи не лучила ся йому така пригода...

— Знаєш, чому нас тогди спіткала така огида, як ми перший раз їхали колією? — питає мене раз, вертаючи зі мною зі Львова, з народного віча.

— Бо ми сіли га иньший поїзд, — кажу.

— Ні сину, не тото... Таміш слова начальника? Ми тогди їхали з волами. Коли би були держали ся людей, був би все хтось знайшов ся і нас поучив, а так ми заїли в вуглярку... Так то все буває з чо- ловіком, коли сидить за комином і не хоче вистави- ги носа на сьвіт Божий...

Я признав старому правду.

Стефан Ковалів.

Кацапські запроданці.

Істнує подібно така каста людий на Божому сьвіті, котрі — хотай в сути річі не узнано жадні релігії. Розумієть ся, що ані в гадці мені тут розводитись ши- роко на тему сього, понеже завелоб нас се далеко, а що важнійше, то не моєю річчю єсть вдаватись у якісь там релігійні чи теологічні питання; поли- шім се різного рода тео- логам і їхнім наслідникам, а побалакаймо коротенько і виключно про звістний нам тут „кацапський інде- ферентизм“ в Америці.

Про кого буде бесіда, шан. наші читачі мабуть задалегідь здогадують ся... Одначе, щоб не бавитись дзьог, з гори значаючи, що під повисшим заголовком посьвячу пару стрічок ви- ключно ославленому Гла- диківському „Поступови“ в Jersey City, або радше ска- зати, одному з найвизнач- нійших його „одномишлен- ників“ (по мому — одному з найбезвистиднійших без- характерників), кнутопо- клонних „Георгію Н. Сав- чукові“.

Отже той гаспадин „Геор- гій Н. Савчук“ звістний і нашим шан. читачам тим, що ще перед двома роками нисше підписаний посьва- тив пару „відправ“ його провокаторським плюгав- ствам у олифантській хору- ховці („Правді“), хотай що правда шкода було часу й чорнила, а що найважній- ше дорогого місця на пране кацапських брудів настовп- пях „Свободи“, бо як гово- рить народна пословиця: „горбатого і могила не ви- простує“.

А одначе, хто хотай в- части мав спримогу слідити за тодішніми же Савчуків- скими теоріями, за сим безнастанним проливанем крокодилячих сліз на тему нібито бідненької „матуш- ки“ Росії, з її охочою й „храброю“ русскою дру- жиною, за тим безнастан- ним дзямканем гаспадина Савчука про якийсь новий сильний „руський флот“, будуючий ся (як показало ся з леду в воздуху) поза берегами зимного „Сибіра“ по се лишень, щоб при- помочи сего сильного „російського флота“ лекше

можна вигубити не тільки усіх Євреїв, але й другі ворохобні елементи у сьвя- тій матушці Росії, той го- тов був подумати, що аж тоді доперва наступить для усіх „Русских“ справдіш- ний рай — і благодать Го- сподня!..

Се з одної сторони.

Але з другої сторони, щоб ся нібито Божа „бла- годать“ могла скорийш здійснити ся, то усі „ру- ськіє“ повинні держати ся купи й то не тільки у ма- тушці Росії, але й Русини з Буковини, „Угрії“, і з Галичини... А що най- важнійше, ляпав ще тоді гасп. Савчук, що усі Ру- сини „должні“ придержу- ватись кріпко віри, свого прекрасного „Восточного обряда“ з царгородським Патріархою на чолі, бо лишень той обряд, після тодішніх теорій Савчука, становить бодай чи не най- краще знамя рускості у вселенській, християнській церкві!..

Ну, а днесь?...

„Днесь“ „часи и убѣжде- ния змѣняються“!..

Днесь, коли з сього ні- бито „сильного російського флота“ лишилась у Савчу- ківській мозговниці дуля, себ- то, що з сього „сильного флота“ не поховали при помочи бомб на дно моря косоокі Японці, то розкрада, й позапродавала добровіль- но такої сама ся нібито „храбра“ російська дружина в виді Стесслів, Ліневичів, и других звичайних мос- ковських „героїв“... а сі во- рохобні російські елементи не тільки, що з тих мос- ковських героїв нічо собі не роблять, але при помочи сьвітової преси й террору домагались не тільки уже справедливої адміністрації від правительства, але й найсвятійших своїх прав яко горожани „Могутньої Росії“, проте й гаспадин „Георгій Н. Савчук“ в Бразилії змінив свої „убѣ- дження“...

Передусім, після тепе- рішніх Савчуківських аргу- ментацій, „матушка Росія“ дуже, а дуже бідна, а се вважаєть шан. читачі тому, що у російським державнім скарбі пустки, бо що до тепер з російсько-державних фондів не потонуло ще в бездонних кишнях мос- ковської буржуазії, то ре- шту розхопили російські революціонери, а нових фондів Росії дасть Віг, — хоть би через те саме, що францужки і німці жида відмовили субвенції... А сильний „російський флот“ докончеб Росії придав ся.

Бо без „флота“, шварцелов, брононосцев матушка Расей обітись не годна... Отже, щоб тому ямось за радати, проте у посліднім числі Гладиківського „Посувача“ гаспадин „Георгій Н. Савчук“ проектує, щоб тепер уже всі „Русские“ на Божому світі, стали виключно нібито „православними“ еднались під покровительством „св. бл. леної матушки Расей“ і — щоб, особливо тут в Америці, заважали „Русско-народной комітет“, до якого мають увійти в члени: „Прт. Хотовицкий“, Вихтор П. Гладик, Обухевич, Парх — чи щось, Борух, ну й ославлений черевач „Пр. Товч“... Цією „комітета“ буде збирати жертви, знаєте шан. читачі на що?

На: сильний брононосць! для матушки Росії, котрий має коштувати ні більше, ні менше, тільки округленьку сумку: чотири до п'ять міліонів!

Ну бачиш тепер Ти руский робітнику куда стежка в горох?

Михайло Беля.

Дописи.

Філадельфія, Па.

Як москвофули риють та роблять роздор поміж парохіями. Дня 10 го мая 1908 р. відбув ся мітинг парохіальний, котрий був скликаний в справі поладження важніших справ, а між тими було рівнож, щоб парохіяни довідались, що за падлюка так безчельно очернає нашого Впр. Владуку. Коли та точка прийшла на порядок денний, всі зібрані повставали з місць та з нетерпеливостію ожидали хвилі, щоб довідатись, хто се є той безчельний підлец, що сьміє так огадно плюгавити Достойника духовного. В тім появлясь на гали шиматицка „Правда“ і наймитів „Посувач“, а в них найогидніші очернення, писані на Преосв. Владуку та на нашого священника, а підписані читальне ім. Качковського. В ній головними „ритарами“ суть: Максим Ярош, Василь Лисович і дядь Іосиф Білинський. Мушу сказати поважаним читачам, що той сам Максим Ярош був і секретарем парохії.

Тож нарід, коли довідав ся навіска тих підлих чернителів, закричав всою: „ганьба всім тим, що очерняють нашого Преосв. Епископа, ганьба, сто раз ганьба! Проч з хрунами, нема тут місця для них! Проч з рабівниками людської чести!“

Коли нарід не переставав гнівно жадати „проч з хрунами“ та передовсім звертав ся до Яроша, який сидів при столі уряду, він встав з крісла, збілів, а радше сказати, аж віснів тремтяти перед справедливим гнівом народа і зачав

висуватись до бічних дверей, поза председателя. В ті хвили председател, Адам Крестамак заявляє, що мітинг розв'язує і тим самим канує ва себе підозріне, що его москвофульські хруні, такі як Ярош і Лисович, накручують на свій лад.

Нарід обурений поступком председателя „домогав ся закінчення мітингу та вибору секретаря. Председатель відповів, що комітет сам вибере собі секретаря. На те зібрані відповіли розказуючо, що комітет не має права вибрати сам, а ціла парохія має вибрати собі секретаря. 2 ої неділі (17 мая) нарід знов зійшов ся та заповнив галю церковну домогаючи ся закінчення мітингу та вибору секретаря. Председатель зачав знов крутити неясно і мітинг опять не відбув ся.

Тож на сім місці заявляю урядникам церковним в імені всіх тих парохіян, котрі були в неділю, 17 мая в церковній галі, що усі вимагають від Вас, щоб Ви повірені Вам обов'язки, т. е. урядоване виповняли справедливо, по воли народа, і не важили ся на шахрайство. Знайте то, що нарід зробив вас урядниками на те, щоб ви робили добре; если робите зло, нарід має право уряд Вам відібрати! Я нікому з урядників не даюю са так, як председателю, А. Крестнякову, бо сей виглядав мені на чоловіка мудрого. Тому ж мені і давно, що дає себе баламутити таким людям, як висше згадані кацапські попихачі. Таж се люди без чести!... Вони тим самим стратили честь, коли ціла парохія прийняла Преосвященного Владуку С. Ортинського за голову церкви, а они ту голову церкви так відло обкидали всілякими брдами; як они шанують Святу церковь, коли єї голову обкидають всілякого рода плюгавствами. А ми мали на те дивити ся і позваляти першому ліпшому дурневи на те?

А председател еще буде старати ся то все закрити?

В такім разі кожний сьміє може сказати, що і председател такий самий!... А чи так повинно бути? Ні, сто раз ні!... Председатель перший повинен ту справу порушити, перший повинен закликати нарід, щоб постояв за головою Церкви та за гр. католицьким обрядом.

Возьмім собі примір з чужої нам народности. Там они вже не можуть знести тої хрунівської зневаги, якою зневажають висше згадані юди нашого Владуку. Чи ж Вам невідомо, як поступив штормик з своїм штормі з Василем Лисовичом? Сей послідній, коли прийшов до шторму і зачав говорити неприличні слова, ображаючи Владуку, честний Християнин, хоч навіть латинського обряду, не позволив в своїм склепі на се, збештав В. Лисовича як остатнього драба, відчинив

двері і прогнав як собаку. Видите, як чужі люди знають обстати та пошпугати голову церкви? А Ви що на те? Ви еще стараєтесь їх заступати, щоб далі могли робити роздор поміж парохіями. Уважайте, щоб не стягнулись на себе гнів народа!... Старайтесь в час зарадати злему, не відтягайте, щоб не було запізно!...

Вас, честні парохіяни, котрим є найдорожша справа віра і наш гр. кат. обряд, прошу дальше постояти за справедливостію! Будьте того певні, що правда є побідить, бо за правдою є сам Христос.

Іван Кречковский.

3 Ньюарку Н. Дж.

Кілька слів до гаспадина Гладика. В числі 16 „Поступа“, з дня 7 мая появила ся допись під заг. „Нові здобутки, Незалежна церковь в Неварку Н. Дж.“ Ми на се скажемо: Гаспадине Гладик, ви трохи не тее, не зловиясьте, а вже скубете; Ви певно не зрозуміли, о що річ іде, тому ми вам се розтовкуємо, а ви наставте свої ослычкі клапи і слухайте: Наша церковь була греко католицькою, єсть і буде на далі! Нотак як ви ся розгавкали же зістала не алежна; задармо ваше гавканє, там тільки тих кількох людців з гарбузячими головами стала „незалежна“. Ім брак поживи і роботи, і тому хотіли нашу церковь ошукати, бо думали собі, що для них ви заордерували від свого батюшки кілька сот рублів. Алеж бо нарід довідав ся про се і запротестував проти сего видер ім церковь, як псам з зубів, ви колись ковбасу вилярали, 2) гавкаете що о. Пеленський брав за сповідь \$1. Єли навіть так і робив, то лиш за радою тих людців які тепер стали „незалежні“. 3) Що брав долара за сьвяченє пасок, то також неправда, бо він ходив від дому до дому, сьвятив паски і коли хто дав ему, то добре, а если ні, зовсім не упоминав ся. 4) Гавкаете гаспадине Гладик, же дуже багато є людий не сповіданих; лиш такі людці суть несповідані, яким не хотіло ся іти до церкви. 5) Гавкаете що в Неділю воскресєня о. Пеленський зіставив богослужєне і пішов до дому, бо хотів заплати. То є брехня, бо о. Пеленський чекав і по 4 місяці на свою пенсію, яку ему не виплачували куратори. І тоді він не пішов до дому, лиш промовив до людий, щоби заждали 15 минут, бо він був дуже змучений, зачинаючи о 4 годині рано у треню. 6) І се неправда, що брешете гаспадине Гладик, що парохія спроводала собі Водрука, організатора незалежної церкви. То єсть брехня бо парохія о нічим не знала, а тільки тих пару людців спровадили собі з Канади незалежимого Папу: Водрука. 7) що до о. Підгорецького,

то ми, парохіяни, самі запросили до нашої парохії, щоб порадили що ми маємо дальше робити. 8) Що знова тичать ся з го мая, то ми, парохіяни, видячи, що тих кількох роздорників і зрадників пхали ся до нас, та щоб мати спокій від напасти ми завідомили поліцію, яка виписала ім варок на олецах і они по тім відійшли від нас і пішли до презбитеріанів, та просили їх щоб ім дали галю. Коли презбитеріани питали їх чи они католики, то они ся вирекли і заклинали ся, що они не суть католиками. 9) Що до мітингу 3 го мая, то парохія видячи, що на мітинг прийшли і незалежні, відложила мітинг на день 11 мая, на котрім вибрано новий комітет для греко католицької церкви. 10) Гавкаете гаспадине Гладик, що на тім мітингу незалежних було 300 людий. То є брехня, їх у нас мож на пальцях почислити: Старий пейсатий з гривкою підрізаною, як ви називаете, председател, старий Д. М., Теодор Гридей, Михайл Баран, Михайл Любинець, Гриців Дмитро, тай папа Бодрук.

Від Братства сьв. Івана Крестителя в Неварку Н. Дж.

Стефан Головчак. Пр. Констант. Дворянин заст. пр. Юрій Швець секр. Алекс. Коваль заст. секр. Федор Олінік Григорій Белюза Юскі Гальків Іосиф Швець Михайло Гінда Григорій Гінда

Галицький страйк на сцені.

На полудневім заході від Скрентон, на якій півтора милі англійської, лежить містечко Тейлор. Не маю я тут на приміті описувати тую місцевість, хотай она справді має деякі свої природні приємности, бо містечко побудоване на взгірю, з котрого можна бачити гарну панораму Скрентону, ну і воздух там не той, що в Окрентон, але я хочу побалакати дещо за Русинів, які мешкають в тім містечку.

В Тейлор живе спора купка угорських Русинів, але їх жите, як і всіх других угорчан по иньших плейзах, обмежує ся лише на церкві і на сальоні, знають молити ся і класти і показують зарозумілість на кождім кроці, по мимо того що самі анальфабети. Хто знає їх обставини в краю, яких они мають просьвітелів, ніколи ім ся не подивує. Іх одинокую інтелігенцію на Угорщині становлять попи, по духу мадарони, а по чину дерешкіри. Під сью пору уже много зробило ся в тім взгляді на латис. Прим. шкіри. (Під сью пору уже много зробило ся в тім взгляді на латис. Прим. Ред.) Сльб більше просьвити угорчанам і народнього самопізнання, то з тих людий можна виробити гарний народець, бо суть знату-

ра щирі і люблять за своє постояти. Співнув я Угорчан длатого, бо доводилося мені бути вже нерав на театральних представлєнх, де они становили часть публіки, то курєню, крикам, свистам, не було кінця. Іноді трафив ся і „пан превелебний“ на представлєне, та замість вплинути усолокоючо на свої „овци“, приходив за кулі ся та напминав режисерів, щоби вже раз закінчили то „divadlo“, бо народ не буде мав часу пити, та тим самим „доходки“ уменшав ся.

Галицькі Русини розуміють представлєне театральне як жерело доходу, але як живий образ добрих і злих сторін, з котрих черпає ся наука і мораль.

Побіж угорських Русинів мешкають на Тейлор Русини з Галичини, переважно з Рогатинського повіта, єсть трохи зі Збаражчини, зі станіславщини і других повітів, Русини ті виключно сьвідомі Українці, дали вже не раз знак своєї національної сьвідомости, бо ще не проминула ані одна народна складка в Америці, щоб ті Русини опустили єї з порожніми руками. За приклад най послужить хочби складка на фонд бл. п. Марка Каганця, де ціла американська Русь зложила аж \$205.08, в котрій то сумі \$40.90 від горстка Тейлорчан.

Дня 23-го мая с. р. відіграли ті Русини Українці 3 актову штуку „Страйк“, сценічний образ з жита хліборобів в Галичині, написаний Н. Струтинським. Ним приступлю до опису штуки, мушу наперед дати признанє публіці, котра цілковито по інтелігентному заховувала ся на сцені. Спокій і тишина панували, що і в послідній лавці могли слухачі почути кожде слівце виголошене на сцені. За такий взірцевий порядок належить ся безперечно похвала д. Іванови Трачеви, котрий з'у мів вплинути на людий своєю повагою і рішучістю, що не позволив нікому навіть цигара закурити. Сама штука випала бездоганно, аматори поводили ся цілком свобідно, що навіть Англіїці признали котрі появили ся на представлєне і котрі ви несли добре вражєне з него і там мали нагоду розпізнати ріжницю межа Ruthenian and Hungarian people. Найліпше бавили публіку хлопці школярі (І. Головчак і А. Крайківський), скарактеризовані по сільськи, пригадували они мимоволі старий край, де цілком попросту, наївно, вивели за кукуріченого жандарма в поле на посьміховище. Також знаменито віддав свою ролю Іван паниця (Іос. Сенюк). Єго поведєне на сцені представляло справдішного жидівського попихача, упавшого так низько, що нема надії на його поліпшенє моральне та матеріальне; але зерно просьві-

ти в читальні упало до серця Івана, стрий прайшов там на шпигунство, і виратувало його з морального занепаду. Роля реєнтного (Гринь Олійник) була також образом галицького москвофла, котрий берів народні сьвятощі мертві букви з, ы, ъ, і величав всемогущого російського царя, а на своїх одиоселчан за юдин гріш планував з жидом враду. Роля реєнтного, се москвофільське зеркало, в котрім не оден замотелений кацапською дурійкою Миката, мігби побачити себе цілого і з сбридженням відвернути ся від хрунівського жолоба, а бути добрим Русином-Українцем, як се зробив старий реєнтний. Не буду розписувати ся поодинокю над кождою ролею, зазначу, що всі аматори віддали свої ролі добре і ціле представлєне випало вдоволяючо. Ролю вокомона відіграв Федь Яремко; ролю Семєна, академіка — Вол. Крайківський, Василя, газду — Ант. Александер; Николи, парубка — Ф. Чудак; Матія, парубка — М. Терплицев; Мордка, арендаря — Е. Крайківський; жандарма — Л. Сенюк; Василиха, газдані — М. Квасницька; Настуні, донька реєнтного — Ант. Головчак; Марусі — Марія Матайс.

Сьпівів вивчив д. Збудовський артистично, під акомпаніамент фортеп'яну. Між актами пригравав д. Збудовський на скрипках в супроводі фортеп'яну.

По представлєню цілий Тейлорський хор під діригентурою д. Збудовського відсьпівав кілька руських пісень як: „Ще не вмерла Україна“, „Соколи, соколи“, „На долині при Чигирині“, „Чом так скрито“ і иньші. Відтак нарід розійшов ся домів вдоволенний і покріпленний на духу, не віскою, але просьвітою, бо Тейлорчане не дбали за великий дохід і не робили балю враз з представлєнем, а сей невеличкий дохід обернуть на книжки та газети для своєї читальні.

Аматори захоочені вдовою, постановили за місяць відіграти знова театральну штуку. Коби на кождім плейзі знаходили ся між Русинами такі працівники як дд. Збудовський, Трач, Яремко, Вол. Крайківський і иньші, то і за Русинів знала би дещо більше Америка з їх культурного поля і не давала нам чужу назву як Гунгерієне, Грікс або Russian, яку нам завдаки Мадиронів та москвофлів прицепили.

Н 89

Очевидець.

ВЕСЕЛА КНИЖОЧКА, з богатсьма образками. Містять в собі гумористично-сатиричні статки Чалого і стихи з творів С. Руданського. Се друге, збільшенє обємом, виданє. Хто хоче насьміятись і зацікавити до читаня других, нехай пришле 35 цнт. на адресу:

Swoboda.

184 Hudson Str., New York.

„SWOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

published every Thursday at
134 Hudson St., New York, N. Y.

Published by

East Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879**„Свобода“**видається для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
видається щотижня в Четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців... \$2.00
по стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00Оплатувати газету треба все-
ма в гору.Гроші треба посилати в ре-
комендованій листі, або через
чек, або поштовою ордером (money
order), то є карткою, котру дста-
ють від поштаря або агента на
чексовій офісі, пішлить нам,
а без того ми не годні грошей
виставляти.

Адрес:

„SWOBODA“

134 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 SpringКто хоче, щоб його адрес змі-
нили, мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.**В справі вбивства намі-
сника в Галичині.**Після насильницьких найнові-
ших вісній розправа проти Сі-
чинського відбуде ся у Львові ві-
рок, 16-го с. м. і потребає два
дні. Досі зголосило ся п'ять обо-
ронців, які мають боронити об-
жалованого: Др. Роде, Др. Пренц
бургер, Др. К. Левіцький, Др.
Шухевич і Др. Ліберман.Матір Січинського, яку як зві-
сно рівнож арештовано, дня 18-
го мая нарешті випущено на
волю. „Позаяк проти нього нема
підстави до карного доходу-
ня“. Отже, мусіла старушка
мати „гостинне“ приміщення в
мурах в'язниці аж цілих п'ять ти-
жнів, щоби ц. к. польські судові
власти прийшли до того переко-
нання, що она є зовсім невинна,
та хоч кожний незаслужений
польською дурійкою і зайстою
бачив се ясно як на долони, що
вона лиш ведена безграничною
материнською любов'ю сама себе
обжалувала, думаючи, що тим
способом поможе синові.В справі Січинського видали
також і наші єпископи в Гали-
чині збірне послання. Є оно сло-
во з слово лиш повторення про-
повіді митрополита гр. Шеп-
тицького виголошеної у Львові
в велику п'ятницю. В сій справі
ми зазначили свою гадку в од-
нім з попередніх чисел, десь
лиш додамо пару слів. В тим по-
слання грозить ся Січинському
потрійною карою: 1) шибени-
цею, бо так каже ц. к. право, 2)
пеклом, бо так каже церков, 3)
обуренням і відразою ці-
лого нашого народу — бо
так каже граф Шептицький.І ці слова, подиктовала митро-
политови не оборона божої за-
повіді „не убий“, бо тоді він му-
сив був так само нап'янувати
вбивства наших селян в Лядській,
в Коропці, а лиш оборона шля-
хти перед протестом поневоле-них. Заповіді божі суть важні
для усіх — го і чомуж, коли па-
ли трупи в Лядській, коли попи-
ла кров Каганця, наші єпископи
в Галичині не то, що не видали
ніякого „послання“, але навіть
заказали в церкві св. Юра
у Львові відслужити панахиду
по народним мученику...Але на сім не конче!... Ми-
трополит львівський заявив, що
акт Січинського є злочином про-
ти народа, проти вітчини, що
нарід повинен його осудити.І хто се говорить?... Граф, яко-
го предки викрили ся нашого на-
роду і перейшли в табор його
найлютіших ворогів; граф, ко-
трого батько еще нині здобуває
лайдацтвами і шахрайствами
мандат на наших хлопях, який
вигодував ся і вчирі хлопським
потом і кров'ю, яким скроплєні
лави ясновельможного його бать-
ка, який „навернув ся“ до нашої
народности аж тоді, коли йому
усумніжало ся становище „кня-
зя церкви“...Ні пане графе!... Можна при-
помочи Відня стати „князем“,
можна навіть давати і лепти на
народні цілі, однак се не дає
Вам права промовляти в імені
нашого народу!... Щоб до сего
мати право, треба свою долю
злучити з долею всего люду, ре-
ба переняти ся його терпінням,
треба разом з ним бороти ся про-
ти його ворогів!А колиб митроп. почував ся
дійсно сином нашого народу, то
мусів би був поперед, зараз
по вбивстві Каганця видати
також послання, яке мусіло зву-
чати менше більше так:„Андрій Шептицький Божою
милостию і т. д. і т. д. і т. д.“Христос Спаситель, що на
хресті вмер за гріхи людей, по-
вірив нам діло Вашого спасення:
„Слушай вас мене слухає; і
отментай вас мене отментає ся;
отментай ся же мене, отментає ся
пославшого мя“ (Лук. X. 16).І виповняємо ми науки вели-
кого учителя нашого Христа.
Ми відкинули всі багатства і
роскоші сего життя „бо легше
перейти верблюдові через узо
голки, чим багатство дістати ся
до царства небесного“.І не служимо ми великим па-
нам та думам. Підчас великих
страйків*, де Ви, братя, бороли
ся о поліпшене Вашої долі —
ми твердо і вірно стояли в од-
ному ряді з Вами і напаминали
шляху, аби Вам кривди не ро-
били. Бідні і найбідніші, по-
критжені і нещасні ніколи не
сидять у воріт наших хаток, а
завше мають вільний приступ до
нас і до нашого стола, а магна-
ти, генерали і інші шляхтичі
сидять у порогів наших меш-
кань та чекають своєї черги, бо
написано: „Скинув сильних із
престолів і богатирів пустив з
порожними руками“.І благословимо ми іменем йо-
го тільки діла добрі, а лукаві від-
кидаємо і не благословимо ми ні
коли оружжя на братовбивчу вій-
ну, бо „Хто мечем воює, від меча
гине“ (Матей 26 в. 52).І нині уважаємо за наш обо-
в'язок відізвати ся до Вас в спра-
ві, котра стала ся публичним
згрішенням.Страшний злочин стряс цілим
краєм. В Коропці біля Бучача
слуги нашого уряду замордува-
ли нашого брата, Марка Каган-
ця. Безсоромно в білий день, від-
важили ся прилюдно здоплати
закон Божий. В засліпленю
своїм забули, що перша заповідь
Христового евангелія єсть любов
ближнього, а найбільшим злочи-
ном проти любови ближнього є
убійство. Нічим для них була
Божо заповідь, нічим грозьба Бо-
жої кари, забули на годину
страшного суду, в котрій треба
нам буде здати справу з цілого
життя.Злочином дали загальне згрі-
шене. Не може бути, щоби в хви-
лин загального згрішення Ваші
єпископи-душпастирі мовчали.
(Бачите самі, що ми не мовчалиі не мовчимо, а навіть наш мі-
грат Білецький з найбільшою о-
хотою відступив церков св. Ю-
ра на поминальне богослужен-
ня за Марка Каганця**). Їх обо-
в'язком є забрати голос, щоби о-
судити і нап'янувати кроваве
діло, злочин перед Богом, перед
людьми. Кожний Християнин на
вид беззаконія мусить заставити
ся за святостію Божого загона.
Сто разів більше Ми, душпасти-
рі Ваші, мусимо прилюдно осу-
дити гріх і згрішене і заставити
ся за зневаженем в Його запові-
ди Христом Спасителем.Нещасні думали в своїм за-
сліпленю, що ділом беззакон-
ним прислужать ся своїй народ-
ній справі. І на жаль знайшли
ся люди — з боєм се кажемо,
котрі самі так думають і иншим
так справу представляють, котрі
злочину боронять а може і зі-
злочину тішать ся.Коли яка християнин і як Е-
пископ підношу голос обриджен-
ня на вид сповненого злочину в
Коропці, здоптаного Божого за-
кона, то ще сильніше як Русин
мущу голосно і з сильною ріш-
учістю запротестувати проти та-
кого поняття, що злочинами (ви-
бори в 1897 р. баденівські, масо-
ві арештованія при страйках, Му-
жизів, Лядське, Горукько), що
образою Бога, що зневаженем
Христа, що здоптанем Божого
закону можна служити вітчині.І цілком слушно сказав вже
про се св. Августин: „Чим же
є держава без справедливости,
як не великим товариством роз-
бихак“ і т. д.В день смерті Марка Каганця
† Андрей Митрополит.І так менше більше (як се на-
писала одна з краєвих часопи-
сок, за якою ми подаємо в ско-
роченню се „послання“) повинен
був відізвати ся митрополит за-
раз по вбивстві Каганця, бож
прецінь церква не знає ріжниць
поміж графом а хлопом і кож-
де вбивство повинна однаково о-
суджувати. Сю ріжницю зробив
доперва сам граф Шепт., і тому
то його послання не є послан-
ням найвищого церков-
ного владдики, але наду-
житим церковної влади в
цілях чисто світських,
потивних духови Хри-
стової науки, а змірених ли-
ше до того, щоб підхлїбити ся
лише „сильним міра сего“ і то
проти інтересів власно-
го народу.А що так є дійсно, то про се
свідчить і той факт, що послан-
ня призначене для народу ле-
два найбільшій громаді Львова
отримали в неділю, в яку оно
мало ся читати, коли тимчасом
польські посли у Відні мали йо-
го вже в суботу рано...Нарід в Галичині осудив сей
брудний, протинародний ви-
ступ наших єпископів, бо як до-
носять до „Діла“, в неділю, під-
час читання сего агітаційного
„послання“, коли звичайно вся-
ких проповідий слухає дуже у-
важно, то підчас читання сього
послання немилосерно — ка-
шляв...Бо лиш на осуд заслугоє таке
вислугуване ся „князів нашої
церкви“ в Галичині польській
шляхти.

Сумно, дуже сумно!...

*) В часі страйків митрополит
видав послання в яким в дуже о-
стрий спосіб виступив проти на-
ших безземельних пуждарів, які
бороли ся о поліпшене своєї
долі.**) Гляди ся сама сторона, па-
ру стрічок вище.**Проекти під розвагу
делегатам Х-ої гол.
конвенції.**5.
Від. 136 Р. Н. С. на сво-
ім мітингу, дня 10 мая с.
р. рішив односторонно по-
дати за відповідне під-розвагу чотирьом делегатам
Х-ої головної Конвенції
слідуюче: Заявляем повне
довіріє теперішньому Голо-
вному Урядови Р. Н. С.Висказуєм цілковите вдо-
волене Хв. Редакції „Сво-
бода“, за спосіб редагова-
ня нашого любого органу
і за яове становиче завя-
те Хв. Ред. „Свобода“ су-
проти дотеперішних бала-
мудів Церковних; н-дто,
понеже всі прочі Органі-
зації старали ся усиленно
бути вигревані чинником
в хосен своїх віроіспові-
дань, тымто уважаємо за
кошечне, щоби наша орга-
нізація посеред таких не-
здорових відносин всім
взгляді не оставала по за-
ду, але щоби тоже станула
на сторожу свого віроіспо-
відання і даятого пресекту-
ем:1. До §. 195 по словах:
„кождий має подати вік“;
дати: „Віроісповіда-
не“.II. §. 305 по словах: Член
кождий допустивший ся
нечестного учинку“; до-
дати: „перейде на схизму,
стане хрунати і т. д.“ су-
спендований, або виклю-
чений, хіба, головний лі-
кар узнає его за умислову
хорого і тогди поступать
ом з ним після §. 302.III. Упростити Іх Прео-
святенство, щоби зво-
лили обнати Покровитель-
ство над „Руским Народ.
Союзом“.IV. Закладає ся пятий
відрубний Фонд премійний,
поставлений з односторонної
щомісячної вкладки, а при-
значений на щорічні пре-
мії, не перевищуючі поло-
вини суми річних вкладок
поодинокого члена, для тих
членів, котрі безперерви
були найменше через 25
літ членами Р. Н. С., все
точно втримували ся его
статутів і через свій відділ
внесли удокументовану
просьбу о таку, причім: з
сего фонду, дальше, голов-
на Конвенція на предло-
жене Голов. Уряду буде
визначати премії для най-
більше заслужених членів
Р. Н. С. Стрічки під ч. I.
і II. уважаєм лише яко
додаток на протяз часу до
XI. Голов. Конвенції, в-
надії, що час улічить хо-
робливий настрій теперіш-
них відносин і знов повіє
здоровим духом — а наш
Р. Н. С. стане і дальше
гарно розвиватись придер-
жуючись дотеперішних
Статутів.

Carnegie, Pa. May 10 1900.

За Уряд відділу 136.

Володимир Касків скар.

6.
Проект під розвагу набли-
жаючий ся сегорічний Кон-
венції, в обороні брацких
маєтків.Брацкі маєтки, котрі ма-
ють бути поміччю для
хорих членів брацтва дуже
упадають, а се по тій при-
чині: член не прийде на
мітинг, отже відділ мусить
за него платити розмет з
брацкої каси і подає его
на другий місяць до роз-
мету Союзу. На другий
місяць той член каже, що
не може платити розметузадня яких там причин,
отже відділ мусить запла-
тити за него другий раз
розмет і доперва тоді має
право викреслити его з
членів Союзу. Нераз є і
так, що відділ платить за
два, три, і більше таких
членів і через тое каса
брацка тратить свої гроші,
котрих потребує на випла-
чене хорим членам. Подає-
мо отже сю справу під
розвагу головної конвенції,
якій кладемо в обов'язок,
щоб придумати якийсь
спосіб зарядити сему.Рівнож після нашої гад-
ки д-брий єсть проект Дра
Сіменовича, щоб учинити
Союз світським товари-
ством, приймати членів до
50 літ життя та завести
мудури козацькі, що при-
тягне молодіж в товари-
ства.

Вест Сенека, Н. Й.

І. Горак.

3 конвенції „Соединенія“Як відомо, на днях 25,
26, 27, 28, 29 і 30 мая б. р.
відбула ся Х. головна кон-
венція Соединенія греко-
католицких братств в Йон-
керс, Н. Й. Тому що кон-
венція не скінчила ся пе-
ред закінченням сего числа
„Свобода“, діiamo ся в шир-
шим гаданні поки що
отсами загальними подіями.I. Соединеніє показало ся
ворожим гр. кат. церкві
„Соединенія“ а навіть дво-
х священників (о. Головатий
і о. Васовчик) заказували
делегатам брати участь в
Богослуженню, 2. що позво-
лили підхмеленим делегатам
крайно бруковими вислова-
ми понижати достоїнство
гр. кат. Єпископа, 3. що
ввбрано духовним управи-
телем „Соединенія“ свя-
щенника, який не стоїть
в звязи з греко-католицькою
церквою.II. Головний уряд „Сое-
диненія“ а межі ними
священник (Лавришин)
розпоясували через цілу кон-
венцію делегатів при барі
в шинку, щоби їх підхмел-
ених легше ужити до сво-
їх підлях цілий.III. Головний уряд „Сое-
диненія“ шафував проти
ухвал послідньої конвенції
вдовичими і сиротинськими
грішми на бенкети, на пу-
сті паради з керичами для
заблукання і приеднання
делегатів.IV. Головний уряд ви-
ключив в нечувано варвар-
ський нелегальний спосіб
найчесніших делегатів від
участі в нарадах конвенції
без причини, лише тому,
щоби они не отворили очий
делегатам на скрайні його
підлости і махінації.V. Мимо сего, що викри-
то грубі неправильности в
касі, що конвенція не уді-
лила абсолютної старому
урядови, махери ріжними
рафінованими штучками
попровадили конвенцію так,
що знов вибрано крайних
падлюків до нового уряду,
як: звісного безбожника
Жатковича на вічного ре-
дактора „Вісника“, а архи-
хруна і коршмара JohnaUhrina председ. ю. а духов-
ним управителем о. Стедо-
вича, скрийного демора-
затора гр. кат. народу в
Америці.Ширше справоздане в
подробностях подіємо в най-
ближніх числах „Свобода“.

Справоздавець.

**Як відбулась
CERKOVNO CIVILNA SCHOD-
DZA V BRADDOCK, PA.**Давно і шумно заповіданий
напою Жатковичом конгрес
вільний відбув ся в Брэддок дня
14. мая с. р.В ч. 18 Ам. Р. Віст. якийсь п.
Referent описав ту schod-zu так
по циганськи, а найбільше що
поминув мовчки всякий протест,
який появиив ся між делегатами
против роботи папи Жатковича,
що я змушений подати до пу-
бличної відомости правдивий
перебіг нарад з того „конгресу“.
Я був делегатом в імені бра-
тва св. Йоана Крестителя з
Монессен, був присутний аж до
моменту, як Жаткович просив о-
ялмужну на заплачене галі, тож
оповім докладно і правдиво, як
відбув ся той конгрес.Конгрес отворено молитвою
„Христос воскрес“, почім ви-
брано лиш одного записника а
президентом остав єпископ Угрина
той сам, що і скликавав „кон-
грес“. Прецінь так діє ся всюди,
що председателя скликаних збо-
рів вибирають присутні з поміж
себе, але єпископ Угрин видно бо-
яв ся, щоб не дістало ся ему де-
що, отже сам-таки вибрав ся
председою. Він перший зачав
говорити, але зараз таки закри-
чали го, щоб говорив по руськи.
Говорив за Преосв. Ортинського
всі ті дурниці, які до сего ча-
су писані були в А. Р. Вістнику,
а в своїй бесіді свідчив ся Жат-
ковичом. Обвиняв Преосв. Ор-
тинського, що не додержав того,
що обіцяв делегатам в Нью Йор-
ку і запитав ся делегатів з Бра-
ддок, чи було ухвалено в Нью Йор-
ку, щоб платити 5 процент на у-
тримане єпископа. Брэддокські де-
легати сказали, що ні, ну але ми
знаємо, що збрехали. „Єпискуп“
Угрин забрав 5 рази голос, але
говорив так неясно, баламутно,
що тяжко було розуміти, о що
му ходить в его бесіді. По Угри-
нови забрав голос „папа“ Жат-
кович. Слылав на нуту свого
„єпискупа“ Угрина, лиш з тою
ріжницею, що вже не свідчив
ся Угрином. Забрав з рази го-
лос і сказав таку дурницю, що
Преосв. Ортинський не має
жодного права, бо му того права
не дали ані св. столиця, ані Пан
Біг ані люде. Та ту кожний міг-
би запитати недопеченого папу
Жатковича: если хтось не має
жодного права а за тим сили,
то чого бороти ся з ним і скли-
кувати конгреси? По Жаткови-
чови зачав говорити якийсь Я-
нуш, та не можна було чути его
імени, бо нарід був вже збуре-
ний, гнівний, — галас, крик, з
чого можна було визнати, що
навіть і ті, що вірили в добру ів-
тенцію конгресу, мусіли повста-
вати против плюговому оклеве-
танню По Джурі, який тихо і
на нуту Угрина і Жатковича
плів, виступив якийсь Кіпіла і
плів несотворені річи на єписко-
па. Говорив, що був 6 рази у є-
пископа, бо го парохія посилала
і сам єпископ го просив до себе,
що єп скоп давав ему долара,
щоб церков переписав на єпи-
скопа, але він, Кіпіла, не хотів
за так малу суму переписати і
такі інші дурниці. Сего вже було
за багато. II. Михайл Соболь з
So. Sharon дірав ся до слова і
вичитав таку науку Угринови
і Жатковичови, що ті аж забу-
лись, непамятались з встиду і
ганьби. Виказав Жатковичови,
що яким способом і крутанню
воював против Годобая, такого

СПРАВИ „СОЮЗА“

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макал, Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906-1908.
Председатель:
Константин Бирів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.
Місто-председатель:
Іван Парилляк, Terryville, Conn.
Касієр:
Алексій Шаршон,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.
Секретар фінансовий:
Семон Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.
Секретар рекордовий:
Геодезій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.
Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.
Контрольна Комісія:
с. Л. Левацький, Shenando h, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калакука,
91 S. Washington Ave. Scrant-
on, Pa.
Головний організатор:
Семон Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однокласна рус-
ко народна організація в
Америчі.
Приймає членів від 1
року до 40 літ жита.
Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
В разі смерті члена класу „А“
(ціле помертне) \$1000.00,
В разі смерті члена класу „Б“
половину помертнього \$500.00
Помертне за жінку або мужа
члена класу „А“ 400.00 дол.
Помертне за жінку або мужа
члена класу „Б“ 200.00 дол.
Помертне за діти від 15.00
до \$300.00.
В разі утрати: а) обох очей
ліг або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.
Сли отець родини в шпитали
божевільних, Союз платить що
року родині \$150.00.
Хто хоче вступити до
Союзу, мусить вислатись
також до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Важне

для П. Н. Секретарів
Р. Н. Союзу
Повідомляю раз на все,
що всі гроші належачі до
каси Р. Н. Союзу, посилає
ся так: на money order-ах
або чеках випаєє ся імя
Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Далше так записаний
money order або чек не по-
силає ся до Глав Касієра,
але враз з наказами до
Глав Секретаря. Головний
секретар опісля відсилає їх
до Глав Касієра.
С. Ядловський,
Глав Секретар.

Читайте і

На підставі ухвали Конвен-
ції „Союза“, кожне братство
приналежить до „Союза“, по-
винно мати отсі книжки:
1) Книжку членів (імен-
слав).
2) Книжку місячних сла-
док.
3) Книжку касову і прото-
колову.
На сі книжки повинно кожне
братство заслати 5 доларів до
кази „Союза“

Посмертні вісти.

Евфрозина Ставська,
членкиня Р. Н. Союзу, від 34,
жена Стефана, члена Р. Н. Со-
юза від 34 Old Forge, Pa. помер-
ла 30 мая б. р.
Елена Бережний, жена
Михайла, члена Р. Н. Союзу від-
4 Jersey City, N. J. померла 25
цвітня б. р.
Розалія Филипчак, же-
на Антонія, члена Р. Н. Союзу
від 158 New Kensington, Pa.
померла 5 мая б. р.
Анна Мерена, жена Нико-
лая, 1-го члена Р. Н. Союзу від.
1. Shamokin, Pa. померла 29-го
апріля б. р.
Цепенюк Яков, член Р. Н.
Союзу від 158 New Kensington,
Pa. помер 18 мая б. р. Небіщак
походив з села Шорске, пов.
Заліщики.
Вічна пам'ять!
Ч. 565. КВІТ 1500
на п'ятнацять доларів, котрі п.
Яцко Раджик отримав яко по-
смертну заповість по Стефані
Раджик з Головної Каси Р. Н.
Союзу в Америці.
Карнегі, Па. дня 10 мая 1908.
Яцко Раджик.
Сьвідки:
Динозій Астряп.
Лука Кравчишин.
Від місц. Уряду Р. Н. Союзу в
Америці.
Іван Сказко, прде.
Лука Кушен, скар.
Ч. 550. КВІТ 20000
на двіста доларів, котрі п. Іван
Вачка отримав яко посмертну
заповість по Юрію Голошник з
Головної Каси Р. Н. Союзу в
Америці.
Tower City, Pa. 22 мая 1908.
Іван Вачко.
Сьвідки:
Міке Сербій.
Зомбар Георгі.
Від місц. Уряду Р. Н. Союзу в
Америці.
Георг Зомбар, прде.
Михайло Луцо, скар.
Ч. 552. КВІТ 19900
на стодев'ять дев'ять до-
ларів, котрі п. І. Пустельник
і І. Карликий отримали яко
похоронні кошта по Теодорі
Масляку з Головної Каси Р. Н.
Союзу в Америці.
Mahato, Plane, Pa. дня 22 мая
1908.
Сьвідки:
Іван Пустельник.
Іван Карликий.
Від місц. Уряду Р. Н. Союзу в
Америці.
Василь Роман, прде.
Іван Пустельник, скар.
Ч. 557. КВІТ 40000
на чотириста доларів, котрі п.
М. Владика отримав яко по-
смертну заповість по жені Ю-
ліанні з Головної Каси Р. Н.
Союзу в Америці.
Пітсбург, Па. 11 мая 1908.
М. Владика.
Сьвідки:
Т. Каліновський.
Н. Войтович.
Від місц. Уряду Р. Н. Союзу в
Америці.
Н. Войтович, прде.
Ю. Бережнийський, скар.
Ч. 561. КВІТ 1500
на п'ятнацять доларів, котрі
п. Дмитро Мороско отримав яко
посмертну заповість по донці
Касі з Головної Каси Р. Н. Со-
юза в Америці.
Perth Amboy, 12 мая 1908.
Дмитро Мороско.
Сьвідки:
Андрей Фидорик.
Петро Голодинський.
Від місц. Уряду Р. Н. Союзу в
Америці.
Н. Ваверчак, прде.
С. Крашкий, скар.

Ч. 548. КВІТ 10000
на сто доларів, котрі п. А. Ка-
пітула, Р. Руфін і Янкович
отримали яко посмертну запо-
мугу по Андрею Канчуга з Го-
ловної Каси Р. Н. Союзу в А-
мериці.
McAdoo, Pa. 28 мая 1908.
Сьвідки:
Іван Посипайко.
Від місцевого Уряду Р. Н. Со-
юза в Америці.
А. Капітула, прде.
Р. Руфін, скар.
Ч. 545. КВІТ 23200
на двіста тридцять два доларів,
котрі п. Федор Кушвара, Сим
Лука, Фришко Петро і Адам
Галашинський отримали яко по-
хоронні кошта по бл. п. Несторі
Кушварі з Головної Каси Р. Н.
Союзу в Америці.
McKeesport, Pa. 23 мая 1908.
Федор Кушвара.
А. Галашинський.
Сьвідки:
Андрій Яблінський.
Лешко Спідняк.
Від місцевого Уряду Р. Н. Со-
юза в Америці.
А. Галашинський, скар.
Ч. 544. КВІТ 38400
на триста вісімдесят чотири
доларів, котрі п. Федор Кушвара
отримав яко посмертну заповість
по бл. п. Йосифі Кушварі з Го-
ловної Каси Р. Н. Союзу в А-
мериці.
McKeesport, Pa. 24 мая 1908.
Федор Кушвара.
Сьвідки:
Андрей Яблінський.
Лешко Спідняк.
Від місцевого Уряду Р. Н.
Союзу в Америці.
А. Галашинський, скар.
Ч. 394. КВІТ \$20000. (975 К)
на два сто доларів, котрі п.
Василь і Параска Олексак от-
римали яко посмертну заповість
по своїм сині Ісидорі з Головної
Каси Р. Н. Союзу в Америці.
Вороблик шляхотський, 14 мая
1908.
Сьвідки:
Іван Бурка.
Йосиф Бурка.
Громада Вороблик шляхотський.
Струс, н. гр.
Ч. 564. КВІТ 14900
на сто сорок дев'ять доларів,
котрі п. Петро Лепак отримав
яко посмертну заповість по сво-
їй донці Анні Лепак з Головної
Каси Р. Н. Союзу в Америці.
Пітсбург, Па. 25 мая 1908.
Петро Лепак.
Сьвідки:
А. Стефанович.
Т. Ятчишин.
Від місцевого Уряду Р. Н.
Союзу в Америці.
І. Пастирський, прде.
А. Стефанович, скар.
Ч. 547. КВІТ 90000
на дев'яност доларів, котрі п.
Анна Канчуга отримала яко по-
смертну заповість по Андрею
Канчуга з Головної Каси Р. Н.
Союзу в Америці.
McAdoo, Pa. 13 мая 1908.
Анна Канчуга.
Сьвідки:
М. Запотоцький.
Д. Капітула.
Від місцевого Уряду Р. Н.
Союзу в Америці.
А. Капітула.
П. Руфін, скар.
Рух
відділах Р. Н. Союзу.
MONESSEN, PA. братство сьв.
І. Крест від 62 подає до відо-
мості всім Русинам тутешнім і
в околиці, щоб Бр. приймає
нових членів в місяці Юнію і
Юлію до Братства без вступного,
а до Союзу після Статутів
Мітинги відбувають ся в кож-
ду 2-гу неділю по 1-шій в Цер-
ковній Галі точно о 2-ій годи-
ні пополудні.
Василь Сивик скар.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. О.
Николая від 53 подає до відо-
мості, що в місяці Юнію при-
ймає нових членів без вступ-
ного. Адреса нового секретара
звучить: Jul. Berezniy 725
Carson Str. S. S. Pittsburg. Pa.
Ю. Бережнийський скар.
WILKES BARRE, PA. бр.
сьв. О. Ник. від 99 повідомляє
всіх членів, що в місяці чер-
вню, в першу неділю по 15 ім
відбуде ся квартальний мітинг.
Неявивший ся член заплатить
50 цнт. кари.
М. Годовань скар.
КЕНОНСБУРГ, ПА. Бр. сьв.
Арх. Михайла, від 84 подає всім
членам до відомості, що пів-
річний мітинг відбуде ся 14
юнію с. р., на котрім уряд брат-
ства буде здавав справозданє.
Неявивший ся член заплатить
25 ц. кари.
Просимо Петра Янковського,
щоби дав о собі знати.
Іван Федан прд.
LEINSEING, PA. бр. сьв. Ів.
Хрест. від 59 повідомляє всіх
членів, щоби явили ся на пів-
річний мітинг дня 21-го юнію
1908. Котрий член не по'явиться
буде караний після ста-
тутів.
Іван Фариняк, скар.
НЮ КЕНСІНГТОН, ПА. Бр.
сьв. Володимира від 158 по-
дає до відомості всім членам,
що піврічний мітинг відбуде
ся 14 юнію с. р. На сей мі-
тинг має явитись кожний член
без виньку. Неявивший ся член
заплатить кару ухвалену на
мітингу.
Петро Кузьмиха, скар.
JAMAICA, N. Y. Бр. сьв. Юрія
від 160 подає до відомості
всім членам, що кожний має
ся явити на річний мітинг
дня 13 червня 1908 р. і свої
довги заплатити. Котрий з
членів не явиться, буде за-
супендований з Союзу. Взи-
нає ся членів місцевих і поза-
місцевих точно явити ся, в
протівнім розі будуть карані
по 50 цнт, урядники по 1 дол.
Я. Притика, прде.
М. Бережанський, скар.
BROWNSVILLE, PA. Бр. сьв.
П. і П. від 6 подає всім чле-
нам до відомості, що півріч-
ний мітинг відбуде ся 28 юнію
с. р. Справозданє касове. Не
явивший ся член заплатить
50 цнт. кари.
Михайл Бенца, скар.
ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ
як пошукованя знакомих, оголо-
шеня балів, представленя, схо-
дів і т. п. друкує в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за один раз. Гроші треба присла-
хати наперед.
ПЕРШИЙ РУСКИЙ БАЛЬ
устроєє тов. „Січ“ від 155 Р.
Н. С. в Perth Amboy, N. J. для
18 юнію с. р. в Pulaski Park 730
State Str. в галі Нікодема. По-
чаток о 7-ій год. вечером. На
сей баль усіх Русинів в міста і
околиці запрошує
Комітет.
БАЛЬ
Братство сьв. Володимира у-
строєє в Нью Йорку, дня 13
червня с. р. в Ліберті Гал, ч.
255-263 Е. Гавстон ул. вечером,
в п'ятнадцяту річницю свого о-
снованя. Вступ від особи 15
цнт. Початок о 7.30 вечером.
На сей вечерок запрошає ся
всі Братства і Товариства, Ру-
синів Русинок з Нью Йорку і
околиці. Музика знаменита. По-
ручає ся
КОМІТЕТ. 2-2
ІСПИТОВАНИЙ ДЯК
пошукує посади. Викаже ся де-
брими сьвідокствами.
John Huoulak
20 Amherst Str.
Manchester, N. H.

Сли маєте \$75 до \$125

купить собі фарму.
Повна ціна фарми 300 до 500
доларів.
Решта грошей на сплату на 3
роки БЕЗ ПРОЦЕНТУ.
ЧИСТИЙ ДОХІД З ФАРМ
ОКОЛО 1000 ДОЛ. РІЧНО.
Еслиб ви умерли по заплаче-
ню половини грошей на фарму,
то ваша родина дістане ЧИ-
СТИЙ ДІД БЕЗ ЖАДНОЇ ДО-
ПЛАТИ.
Пам'ятайте, що ФАРМИ НІ-
КОЛИ НЕ ШТАПУЮТЬ, бо
люди все потребують їсти.
На фармах люди здоровіші і
з житєм безпечніші.
Таких фарм на продаж маємо
сотки.
Адресуйте так:
JNO J. ARDAN & CO.
339 Second Ave.
New York, N Y

ПЕРШИЙ РУСКИЙ БАЛЬ

устроєє бр. сьв. Володимира
від 158 Р. Н. Союзу в Нью Кен-
сінгтон Па. на дохід Братства.
Баль відбуде ся на 13 юнію в
суботу в Opera House. Поча-
ток о 4-ій год. по полудні.
Запрошаємо всіх Русинів і
Русинок місцевих і з околиці.
Вступ 50 цнт. для мужчин, жен-
щинам вступ вільний.
За добру забаву ручить
Комітет.

Бр. сьв. Арх. Михайла в Йон-
керс Н. Й. устроєє дня 6-го
юнію с. р.

ПІКНІК

в Hilside Park Ashburton and
Yonkers Ave.
Початок о год 2-ій по пол.
Вступ від особи 25 цнт. 2-2

ВАЖНЕ для ДІВЧАТ.

Хочу женити ся і пошукую
собі товаришки жита. Єсьм Ру-
сином з Галичини, літ 28, має
ток вартости 2200. Дівчини
глядаю Русинки, чесної, пиль-
ної, щоб знала на машині
шати і щоб мала 20 до 300
дол. готівки. Если котра з ді-
чат згоджує ся на мое поданє
прошу єї повідомити мене ла-
стовно залучаючи свою фото-
графію.
P. D. N.
P. O. Lethbridge Alta, Can.

ДЕ С

Петро Шимчик? Походить
з Андріївки польскої
Галичина. Вже 7 літ в Аме-
риці. Десь жив коло Пітсбурґ,
Па. Глядає его жена. Зузана
Шимчик. Хто би о ній знав,
най буде ласкав донести на
адрес:
Zuzanna Schimchishak
2656 E. 40 Str.
Cleveland, Ohio.

Велике народне віче!

відбуде ся дня 9 червня 1908 о
годині 6ї вечер в галі Лукача
під ч. 845 Carouze Ave. Scrant-
on, Pa.
На вічу тім будуть обговорю-
вати ся справи церковні і на-
родні. Взиває ся всіх галицьких
Русинів, мешкаючих в Скрантон
і околиці, щоби явили ся на те
віче і сим заявили, що лежить
ім на серці добро церковне і
не дали безчестити наше славне
народне імя „чорній ліді“, ко-
тра в останніх часах підняла
високо свій хрунівський прапор
і гадає, що світ виверне до
гори, ногами.
Еще раз кличемо, на віче,
кожного в кім не вигасла іскра
любви до свого рідного народа.
Комітет.

Папері листові з обра-

зами —
25 штук 50 цнт.; метрики
всякого рода по 3 цнт. за
одну; книжки молитовні і
світські по дешевій ціні —
цінянки висилаєсь на жа-
данє. Адресувати належить
SVOBODA
184 Hudson Str., New York

Прийшли з краю свіжо видані

Твори Тараса Шевченка

в двох томах, сторін 543 і 532,
з ілюстраціями. Ціна обох томів
в звичайній оправі дол. 1.25
в гарній оправі дол. 1.75.

ТВЗРИ СТЕПАНА РУДАНЬСКОГО

том I.	50 цнт.
том II.	75 цнт.
том III.	50 цнт.
том IV.	60 цнт.
том V.	50 цнт.
том VI і VII.	\$1.50.

Всі томи нараз \$4.00.

КАЛЕНДАРІ на рік 1908

по зниженим ціні:
Календар „Просвіти“ 40 цнт.
Календар „Іскра“ 25 цнт.
Календар кишеньковий з нотесом
10 цнт.
Замовлення посилайте на адресу:
RUSKA KNYHARNIA
404 BROADWAY. SCRANTON, PA.

ТАЙНА ЖИЗНИ.

Від непам'ятних літ учені цілого
світа старають ся розв'язати за-
гадку жита, его удержанє, зами-
ранє, копець. Тепер нас найбіль-
ше інтересує удержанє жита, пов-
здержанє его від замирання і від
передчасної смерті. Наука доне-
жала, що жита можна продовжити
через удержанє системи травленя в
належнім порядку. Та система тра-
вленя складає ся зі всіх органів,
через які мусить переходити усї
пожива в нашій тілі. Як лишень
спостережемо, що щонебудь є не
впорядку, уживаймо сейчас Трінера
Америнанський Еліксир Гіркого Ви-
на, який є одним певним ліком
на скріпленє і удержанє в нале-
жнім порядку сеї системи. Сей
лік приневолить систему травленя
до прийняті і докладного перетра-
вленя кожної поживи, він скоро
вилічить утрату системи недугу
спричинену нечистотою крови, о-
слабленє тіла, нервозність, хоробу
жодудка і кишок. По всіх арт-
сторах.

Jos. Triner
616-622 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

ВОТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

„Р. Н. СОЮЗА“.

Вовкам в овечій шкурі.

Ця прейшла, а день наблизився і так отвергнем діла темряви і обличчя во оружія світа (Римл. 13. 12)

Звертаюсь тут до „святителя“ Платона, яко до добре знайомого мені земляка й краяна. Ви „святителю“ яко „Архiepіскоп“ повинні бути з якоюсь освітою, бо були на де яких посадах духовних в Росії й останніми часами ректором Духовної Академії й головою Братського монастира в Києві, де й мешкали. Дуже часто учні сеї Академії обурювались супроти вас й шпурляли вам межі очі всілякі речі: книжки, чорнило й т. и. Таке привітання ви мали теж й в київській духовній семінарії, куди вас занесло лико під той час, коли учні сеї семінарії обурились супроти гніту свого начальника-монаха. Ви дуже гарна людина, нічого сказати. Коли вибирали від Києва до другої державної Думи посла — то за вами чорна сотня агітувала по Києві, примушуючи громадян нагайми та куфками подавати на вас, „святителю“, свої голоси. А скільки київські боми, випадки громадянства, за для сеї „агітації“ випили горілки?! Май же скрізь по київських вулицях валились сії „лиця“ з чорносотенними ознаками на грудях і рикали п'яні: „Платона за посла!“ В Росії — як вам „святителю“ відомо всі, як урядовці, так й попи зі „святим“ урядовим синодом, та взагалі й з такими архиереями як ви, належать до чорної сотні т. е. до ворогів голодного обраного громадянства. На чолі цієї чорної сотні — як вам теж відомо — виявляється голова російської церкви цар, або, по сучасно російському — сатрап, кат Микола. В цій чорній сотні — вам теж „святителю російський“ відомо — знаходиться і „святий“ ворогбид Кронштадський Іван, який що відомо всьому російському громадянству — рік, чи два назад, зробив во [граді Кронштадті рай перших людей в лицях. Себ-то: понаставляли в великій кімнаті квіток та вазонів, а межі ними ходив магнатський син з молодою дівчиною в убраню Адама та Єви, а ворогбид сей — впившись — виявляючи себе за Бога приходив до них на бесіду, мов Бог до наших прародителів в рай, — й благословив їх. Теж у нього на дому, завше бували за молитвами фаніні молодіці які в нього лишались й на довгий час і цей ворогбид „молитв ся“. Як це стало відомо громадянству — він змандував з Кронштадту й довгий час перебував на Ладозькім озері в монастирі (Валаамськ) чекаючи поки все трохи втихомириться й забудеться.

В державній Думі ви були добрим „заступцею“ змороженого бідлашного російського народу. Ви при-

лучились не до селянства за здерті з якого гроші й ви жили розкішно в Києві та й державній Думі, а прилучились до магнатів урядовців й ботували за пих мордерців-шкурдерів. При обговорюванні земельного питання що ви сказали кацапський владико, екстремистський учателю?! Ви сказали, що земля не є Бога, а власність урядовців та ката Миколи з його нечисленною ріднею, а відтак селянству не можливо й крихти дати, нехай купує. А за віщо бідлашний російський селянин купить коли з нього навіть останню сорочку здер цар-„батьошка“ Микола, зі своїми прихвостнями, й віддав такий як ви, „святителю“. Нарешті ви сказали, що селянству й без поліпшення добре жити ся. Чи так?! А деж то, як не в Росії, народ помірає з голоду й холоду, бо вся земля під владою урядовців магнатів та коронованим катом з його нечисленною ріднею (кабінетські удільні князі землі і ліси). З кого то шкуру деруть й остатнє майно за податки продають, як не з російського громадянина. Та ще ви — як там вас — скажете що нарід бідний від п'ятки. Це вже ваша „святительська“ безглузда брехня — обранним і обдертим нема за віщо пити. (А ви то справжній піак — опісля скажу вам де і з якими пиками ви тут пили в Америці. За такий захист в Думі справжні представники народні добре втерли вашого „святительського“ носа, що аж бурулька вискочила. Ви як починали базикати в Думі то всі (крім „чорних“) кричали на вас „святительство“, що би ви істий „чорносотенник“ й зрадник народний злізли з трибуни й зашпугували свою власну хавку. Тут ви підорвали й цілком стратили престиж всього російського попівства в очах громадянства і відкрили цим народу очі, що вся ваша російська „братія“ не є наслідники Христа, а справжні урядовці за гроші, здерті з народу. Ріжниця та, що російські урядовці нагайми та штиками б'ють по голові громадянство, а уся ваша „братія“ окутує голову громадян темрявою й безглуздою брехнею на користь самодержав'я с. е. мордерства Миколи і Ко. Виходить так: урядовці в свіцкій зараві, та попихачі урядові — в зараві Азіятського викрою, з широкими рукавами та й довгими гривами — складають одно шпигівське стадо, маючи теж одного пастиря (!) ката Миколу. От тай нехай хто тепер скаже що ваша російська „братія“ не тримається сьв. писма — та деж як у сьв.т. писмі: одно стадо (шпигів) і один пастир (кат). Ви народови неосвіченому зовсім не то кажете, що маєте на думці. Ваша росій-

ська „братія“ торгує своєю совістю, мов непогрібна жінка своїм тілом. Ви „святителю“, як вступали в м. намество, то — признайтесь по правді — давали клятву перед Євангелієм й св. Хрестом, відречи ся від миру й обіцяли провадити жите в уєдиненні з Богом, дальше від людей. Так?! Але чого вас „святителю“, чорт потаскав у Думу мішатись в політику й боронити урядові, самодержавно царські Богопротивні діла — супроти обкраденого й цілком пограбованого народу?! Ще раз, й ще раз скажу вам, що ви не Християнський учитель справжній російський урядовець, з довгою гривою. Від такої ганьби, яку ви здобули в 2 й Думі, ви не знали де й подітись, але Микола, Бог Росії, з „найсвятійшим“ вертепом синодом виратували вас з цього сорому. Ще за довго до розігнання держав. Думи й розсажування народних представників по вишних катом „помазанним“ — вас „святителю кацапський“ — призначено іхати брехати та гуманити нарід й счиняти баламут в Америку. І ви з утертим носом помандрували з Петербурга до Києва, а з відтіля вже до Америки.

Але чого ви приїхали сюди, я вас питаю?!

Чи працювати в майнах, чи в шапі якій робити, чи може заложити який бізнес... Чи з доброю метою, чи злою?! Чи сієте християнський мир, чи диявольську ворожнечу?...

Мабуть заложити бізнес й сіяти ворожнечу межі народом, жеба свій свого куцав, до чого ваша російська „братія“ звичайна, а відтак і центи і долари, мов живі, полізуть з робітничкої у вашу „святительську“ бездонну келенку. І таким робом провадити на землі Вашингтона політику російського мордерського уряду будувати царо-кнутослав'є ваше красное.

Ви „святійший“ Архiepіскоп російський — приїхали сюди з цілою гривою, а попередно вас, та й разом з вами, насунула сюди в Америку, ціла орда „суб'єктів“, яких ви, „святителю“, не влучно звиваєте сьв. священниками. Ви — яко „християнський учитель“ — будьте правдивим чоловіком, бо як по правді живеш, то по правді й очі відіють — сеж то не сьв. священники, а справжні шпиги російського самодержавно-романівського здиравства. Не ганьбите ся, „святителю“, „да!“ й Бог вам відпустить ваші нечисті помисли з якими ви іхали до Америки, та взагалі й з якими ви „працювали“ в держ. Думі. Всі ці „підстрижені“ порозлазились по Америці — як вошпа по свитині бідлашного російського селянина — й заклали й заложують ваш „бізнес“. Понаставляли за робітнич-

кі гроші будівки царо-кнутославних „церков“, а під ними темні мешкання, які прозвали „школами“. По навозили з Московської друкарні читанок й мордуєте руських (не расейських) дітей „штоканням“ та „каканням“, с. е. насаждаєте какографію та тарабарщину, і те така дяка й нахаба темними русинами за те що годують вас, вошву, за свої тяжко запрацьовані під змлею центи.

Вовче! Скань з себе та зі своїх менших собратів — вовків — овечу шкуру! Завись перед народом таким яким ти єсть, во всій твоїй красі й наготі твоєї совісті! Драконо! Покажи свої веселі пазури расейського урядовця! Не чіпайся аферистично за учение Великого Христа Бога, пришедшого на землю втворити мир і благоволение! Ти ж зі своїми „камранами“ побудував і будеш пекло на землі Вашингтона! Ти посівав скрізь межі неосвіченим народом заколот й ворожнечу й видаєш себе за справжнього Християнського учителя „восточного обряду“. Має бути восточною „гара-кірі“, яке ви, неситі вчиняєте над русинами українцями, над іх неосвіченою й немощною душею. Й завіщо ви їм так по бузувірському віддачуєте? Що вони вам, дракони, винні?! Все за те, що дозволяють вам, неситі дракони, ссати їхню кров. Ще раз питаю — що ви їм даєте за їхні гроші?!

У посланні Апостола Павла до Римлян сказано: (глав. 13 ст. 8 9) „Не оставайтесь винными нікому нічого, о крім взаємної любови; ібо любящий другого-выполнил закон. Ібо заповіді: не прелюбодійствуй, не убивай, не крадь, не лжесвідітельствуй, не бажай чужого, і всі другі заключають ся в цім слові; „любі ближнього твого, як самого себе (Левит 19, 18).

А ви, „учителю християнський“, зі своїми присними, любите бідних русинів-українців? — Гей, що любите, та тільки до остатнього цента, поки у нього в кишені бряжчить. Скажано в сьв.т. писмі: не прелюбодійствуй — а ви гаспада Ко. несита виж продаєте й торгуєте своєю совістю, мов непогрібна жінка своїм тілом й уже цим вчиняєте прелюбодійне насиліє навіть над власною своєю совістю.

Не убивай — таж ви убиваєте дух народа й його мову, язык, ви вмавляєте в него йому цілком непотрібну, ніякщо не здатну какографію. Скільки ви в своїх вертепах, не влучно названих „школами“, звиваєте золотого дитячого часу, де їх мордують кацапи пса-ломщики, нерозуміючи дітей, а діти їх. І це не вбивство?! Це стрітове вбивство, серед білого дня.

Не крадь — а чи ви

не крадете? А чи ж то центи чи долари бряжчать по ваших кишенях?! Чи може ви їх заробили тяжкою працею, або одержали їх за добродіані діла?! А розуму у народа туманіством хіба, ви, не відбираєте, не крадете?!

Не лжесвідітельствуй — може ви хоч в усьому „святителю“ неповинні? А хто-ж то їздав по Америці, та скрізь плів всілякі зрадливі байки та не билиці? Хто то ляпав язиком мов бабапріяком, несі брехві перед русинами-українцями про небычка Тараса Шевченка — щиро го заштитника й оборонця покривдженого люда. Хто то ляпав на його, що він був піак, який пропив своє майно (та він же — дурню — був кріпак і в нього, крім доброї душі, нічого не було), хто то казав що він був розбизака, що вбив свою матір, та взагалі хто на нього брехав й чорнив його сьвату пам'ять. Хто брехав та впевняв нарід, що нама ніякої України? — А хто ж то будувє в Києві Т. Г. Шевченкови пам'ятника, не Українці?! Підніма до гори свою „святительську“ пику то й побачиш, що навіть урядовець російський — Сімферопольський (з Таврії) поліцеймейстер зібрав й переслав на цей сьвятий пам'ятник 51 карбов.

Не пожелай чужого — а хтж то так несито позирає на кишені русинів-українців як не расейські попи, бажаючи щоб хоч цента звідтам витягати. Ще раз питаю — як ви віддачуєте русина за його криваві центи? Що ви йому даєте за це?

Темрявою й ще раз темрявою годуєте його! Якими ви, недовірки, шматами наділяєте їх? — „Сьв.т.ом“ та „Поступом“. Лжсдоїди! Та хіба ж то Сьвіт — то темрява; чи там є хоч одно слово правди?

Тай ви „святителю“, як пишете в цім своїм „кривославнім органі“? Ви-ж уживаєте лайки з расейського „лексикону“ видавництва Миколи і Ко. Та ще й опісля сього звиваєте когось, що той нібито „з базарним образованием“. Та ви ж його й підштаньок не варті. Хіба це може ви його за те так, що він за послугу за для свого рідного народа одержує 5 процент. А ви, пекельнику, цим не можете задовольнитися, бо у вас дуже не вміру широкі рукави й бездонні кишені і ви уважали за ліпше, не рахуючи, горнути до себе з гори всі проценти. Отак воно й ліпше, нема жадних рахунків.

Ще щиро прохаю вас, „святителю кацапський“, признайтесь по правді, скільки копійок, чи три, чи може дорожнє заплатили за шкуру Гладика, цього мізерного существа, яке дзвукить, мов пущення на слоня (як що пригадуєте

московську байку), на сьміх братів?! Та й на що ви завели компанію, „бувши „святителем“, з цим неосвіченим чоловіком. Ганьбіть ся, „святителю“! Та це ж Бог й то зна що воно й таке, не якась безпринципова посмілюха. Ганьба вам і стад „святителю“, мати на услугі такого нікчемного „Посувача“, який мов пущення дзвукить, аж охрипло бідлашне, боронючи царо-кнутослав'є ваше. Або нащо ви намовляєте бідлашний працюватий нарід у цім „Посувачі“ щоби він їхав у Расейську Сибірію? Та чи там можна жити? Там майже — як вам відомо — круглий год стоїть зима.

Ій Богу, мов малі діти ви, „святителю“, зі своїм „Посувачем“! Тай хто вам повірить — всякому відомо, що туди, в Сибір расейський уряд засилає своїх ворогів. Взятиб, „святителю“ Платоне, тай поїхалиб у двох зі своїм не поволітним „Посувачем“ в Сибір, та ще й Туркевича підстриженого захопилиб зі „Світом“, віж рають другим, та в забавок ще й з сімєю. Ви ж, „Владико темряви“, ще холостяк на те, тай ваш „Посувач“ ще як видно не оженив ся, бо за надто дурний. Цим би ви зробили русинам українцям, що живуть в Америці, велике благодіяне — вони позбавились би павука, який скрізь засновує своє павутиння, же би з цих, бідлашних ссати кров.

Теж Київлянин

Грицько Охримович Чолій.

РАДА

щоденна українська політична, економічна і літературна газета (рік видання третій).

Напрямок газети є партійний, демократично-поступовий.

Власні кореспонденти в столицях і по всіх значніших містах України.

Безплатний додаток на р. 1908: Т. ШЕВЧЕНКА „КОЗЗАР“

останнього нового повного видання під редакцією В. ДОМАНИЦЬКОГО, у яке входять новонайдені твори поета, ще ніде не друковані.

Копіює „РАДА“ з приставкою і пере-слішкою на рік 6 дол.

Шіріші відомості і пробні числа надсяд. дурно. Адреса Редакції і головної контори: у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6, біля Золотих Воріт.

Редактор М. Павловський.

Видавець С. Чикаленко.

Байсиклі. Если хочете добрий і сильний байсиклі за умірювану ціну, то купуйте від нас. Ми маємо на складі найбільшу кількість моделей в 1908 р. і гарантуємо, що всі байсиклі суть надержані до найкращого ужитку. У нас є також головний склад годинників, бриллантів, музикальних інструментів, револьверів, стріляб, братів і т. д. по найнижчих цінах. J. M. ERIKSEN & Co. Dept. 57, 237 5th Ave. CHICAGO, ILL.

ТОВАРИСКА ВОРОЖКА, домова гра для розривки.

Полягає она на довільнім виборі чисел під якими містяться сьмішні а часом і трафні відповіді. Ціна книжочки 15 цнт. Адреса: SVOBODA

184 Hudson Str., New York.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Принадібно та дешево можна купити всякі церковні речі: великі ікони на полотні, хоругви шовкові і прості, убрания напрестольні, підсвічники, площениці, покривала вишивані на столики і на аналогіон, стихарики, ризи і проч.

Пишіть на адресу: R. N. K.

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи“:

Америка	15 ц.
Англія та пустельнік і т. п.	15 ц.
Біблія велика	2 дол.
Борба класів і чому робітники організують ся	15 ц.
В Старім і Новім краю	25 ц.
Грихи мільйонерів і т. п. С. 7.	15 ц.
Дешо з історії православної місії в Америці	10 ц.
Дешо про зів'язки	30 ц.
Дві левади і т. п. С. 5.	15 ц.
Дорога любови, то Божа дорога. С. 6	15 ц.
Драгоманів	25 ц.
Емігрант	15 ц.
Жовнір	10 ц.
Журавлі	10 ц.
Житє Ісуса Христа	1.50 дол.
Житє зарібки, організації і т. п. в С. О. М.	15 ц.
Земельне питан	15 ц.
Зуб за зуб	10 ц.
Казки про Жидів	15 ц.
Історія Руси з образками	10 ц.
Капітал і праця	15 ц.
Книжка Рахункова	50 ц.
Казки про Жидів	15 ц.
Марія	10 ц.
Многострадалий народ, огляд історії українського народу	20 ц.
Навернений Грішник	20 ц.
Народний рух австро-угорських Русинів	15 ц.
Новий Завіт	2 дол.
Образки і загадки	10 ц.
Оповідання	15 ц.
Оповід. про заздрних богів	10 ц.
Про відступників від православія	10 ц.
Про нутро землі	25 ц.
Підземні скарби	25 ц.
Покуса	10 ц.
Псалтир	1 дол.
Релігійні віровання старинних народів	20 ц.
Розмова Поляка з Русиним	10 ц.
Смерть	10 ц.
Стародавні казки та оповідання	15 ц.
Степові люде	15 ц.
Страйк	20 ц.
Стріляй на смерть, робітничая драма	15 ц.
Товариска ворожка	15 ц.
Увія в Америці	20 ц.
Хто з чого жие	15 ц.
Які то є люди на землі, з 20 образками	50 ц.
Як мужик ходив до царя правди шукати	15 ц.
Через кордон	15 ц.
Якої нам треба науки	15 ц.
Руско-англійський тлумач	60 ц.
Польско-англійський тлумач	60 ц.
Коляда	15 ц.
Молитвенники в красній оправі Бог Надежда моя	2.50 дол.
Хліб Душі	2.50 ..
Druh Duszi	1.50 ..
Druh Duszi (в знач. опр.)	75 ц.
Молитвенник малий	1.50 дол.
Вінсьць	1.50 ..
Зборник	2.30 ..

Також можна дістати: Книжочки колекторські перекладні .....

Пешіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Frank Posluszny
Готельник
Найліпші тутешні і імпортовані напінки.
Пиво довозить до дому, не треба носити на плечах.
Телефони:
Bell 39—J Hemlock
P. & A. 41 South
1109 Carson St.
PITTSBURG, PA.

Одиноросий руский адвокат і нотар у місто Америку
ЮЛІАН ЧУПКА
Консулярний комісар.
Полагає всі справи в Галіччій Процесу спадкові і ґрунтові. Відбері гроші від довжиків. Справи військові. Спори, договори, контракти, повномочія і всі інші документи. Перепродажу істабуляції і всі аспекти гіпотечні. 2-3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес поштової: JULIAN CZUPKA, LL. D. P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

— Подас ся до загальної відомості, що Славянське Еміґраційне Товариство (Slavonic Immigrant Society) перенесло свій офіс з 35 Broadway на 9 Old Slip, зараз коло стації елевайтру на Ганновер Сквер.

ПОЗІР! ПОЗІР!
Звергає увагу усіх Вн. Родичів що одиноросий управлений до пересилки грошей на стейт Коннектикот є
ГАВРИЛ ДЗІАДУК
130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публичним і має капітал в стейті в сумі 10.000 доларів.
У зв'язку з цим удавайте ся лиш до него. Він виробляє повномочія, контракти купна і продажі і т. д. Полагає всі справи військові як увільнення від асентиринку, контроль, виправ і т. п. Продає шифарти на всі лінії корабельні. Мінус і пересилає гроші до всіх країв.
Тому, Родичів, прочі чужини удавайте ся лиш до:
GABRIEL DZIADUK
130 Main Str., Derby, Conn.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
Капітал і Надвшка \$700.000.00
Депозити 4.700.000.00
Пересилає також гроші до краю, продає шифарти, виробляє контракти, полагає всі справи військові, а від власних грошей платять 4 процент.
Банк сей затверджений гвернером стейту.
Розмовлять в нім по руски.
Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Harry E. Paul.
Робить камінні нагробники, хрести, пам'ятники.
Pir Пайн і Марнет улиць,
ПОРТ НАРБОН, ПА.

ДОНТОР ШТАЙН.
Гондлі: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді, 7 до 9 вечір.
18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

Dr. E. J. LARKIN
Дентист. 40-08
Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої пополу. В неділі від 10-ої год. рано до 12 пополу.
24 Elizabeth Street, Derby, Conn
ВСІ РОБОТИ ГАРАНТУЮТЬ СЯ.
Офіс коло Derby Gas Compalу.

HOWARD ALBERT.
Аптінар.
Продає всілякі ліки по найнижших цінах. Ліки Севера.
ЛАНСФОРД, ПА.

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК
в Шенандорі, Па.
Капітал \$100.000.00
Надвшка 150.000.00
Нерозділені зиски 22.437.34
Депозити около 1.000.000.00
Банк сей має найбільшу надвшку зі всіх банків в Шенандорі.
Уряд Злучених Держав перекоує в нім свої гроші.
Банк отворений від 9 рано до 3-ої пополу.дні.
Принймає вклади від долара по чаше.
Хто хоче, аби его гроші приносили проценти, нехай їх вложит до Першого Народного Банку в Шенандорі, Па.

Junior Typewriter
Ціна \$15.00.
JUNIOR МАШИНА ДО ПИСАННЯ є машиною найновішого винаходу і друкує так скоро і гарно, немаче найліпші машини. Має універсальні клинни, як сі машини, що коштують 100.00 дол. або і більше. Писати на ній можна 80 слів або і більше на мінуту. Німак німак машина не є в світ так довго триває. Як ся, позаяк зроблена є з невичайно твердої сталі. Величина машини вносить 2x10x10 дюймів. Папір мож укласти в лачені 8 і 10 дюймів. Має 84 букв і знаків — отже значно більше, як машини по 10.000 дол. або і дорожчі. Валець в буквах легко зміняє ся і в сей спосіб на сім машині мож друкувати ріжними мовами. Складає ся она з 189 поодиноких частин і важить 3 і 1/2 фунта. Вкладає ся в не звичайно гарний, скріяний футерал, який можна носити або в руці або в кишені. Машина є з невичайно пожиточна і потрібна кождому чоловікові — а за таку ціну — то так, як даром.
Маємо на складі ріжних кількість інших, ріжного рода машинок до писання і друкування почавши від 85 центів до кількох доларів. Хто припше нам свою точну адресу дістане даром гарний, ілюстрований цінник машини до писання та інших товарів разом з брошурою про електричність як її уживати, а спеціально як при її допомозі лічати ся в ріжних ведухах.
Товар посилає ся до всіх частин світа. Ваших грошей зовсім не жадимо з гори, але хто припше нам 1.00 дол. або і більше, то ми сейчас ему випишемо жаданий товар, а рештуючі гроші можемо доплатити, наколи жаданий товар надійде експресом.
ATLAS TRADING ASSOCIATION, DEPT.
P. O. Box 722, Philadelphia, Pa. U. S. A.

УНИВЕРСАЛЬНІ ТЮТЮН.
Золота годівка і запашок, гварантований на 20 літ, вартості 23 доларів. Таку годівку дамо кождому, хто поможе нам розповсюдити наш найліпшої якості тютюну. Вв можете легко розпродати тютюну за 6 доларів між ваших приятелів і аа те дістанете даром сю гарну годівку.
Подайте нам свою шпизану адресу.
EUROPEAN TOBACCO CO.
33 Leonard Str. Dep. 51, New York, NY.

РУСИНІ! Сан хочете дістати до-бру і шану домовину і щобі похорон винесли вас як на-шанше, удайтесь до:
JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.
Telephone Calls Office 52-2.
House 18-2.
А подякуєте і пізнаєте чесного чоловіка.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50.000.00. Надвшка нерозділені зиски \$93.000.00
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк Скулхін Кавніті.
Провадить загальний банківський бізнес. Видає міжнародні мовні ордері, драфти і пересилає гроші до всіх частин світа Позичає гроші на реальності. Депозити зго банку подвоїлись протягом восьмих 5 літ і вносять тепер \$500.000.00.
Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Стефан Рябець
має у себе найліпші напінки, цигари і папіроси. Має таном добре заряджену тросерію.
СПРОБУЙТЕ!
Mahanoy Plane, Pa.

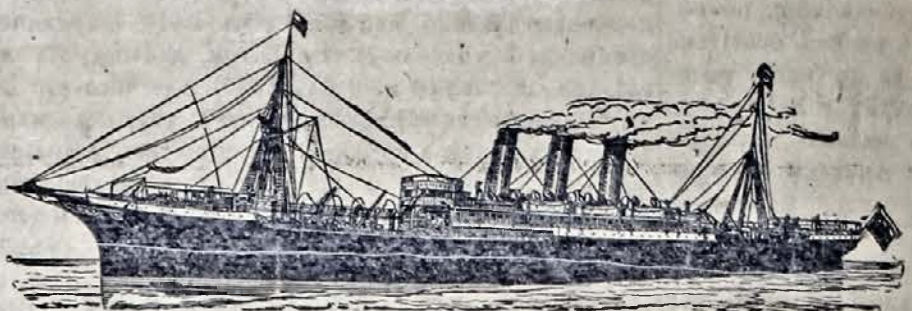
Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі: від 8 ої до 10-ої год. рано, від 2 ої до 4-ої пополу., від 7 ої до 10-ої вечір.
Old P'hone 1269—B

UNION Ticket Agency
ПРОДАЖА ШИФКАРТ
203. Lackawanna Ave.
SCRANTON, PA.
Найліпше місце, де можна купити шифкарти до старого краю, як також переслати гроші до Галіччії, Угорщини, Росії і других країв по таній ціні.
Дасмо також позичен на коргч.

Dr. Teofil A. Starzynski
ЛІНАР.
Лічать всілякі хвороби, жіночі, дитячі і діточі — совістно.
Вилічене, есле можливе, гравитус.
Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополу.дні,
від 7 до 9 вечір.
15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA.

Агенція Корабельна і Пересилка Грошей

Зайнкорпорована в Стейті Нью Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Ся Нонтора залагоджує слідуочі справи:

- 1) Пересилає гроші до всіх країв і держав світа по цінах можливо найтаніших і як найскорше.
- 2) Продає шифкарти на ріжні лінії корабельні до старого краю як також в краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку.
- 3) Виробляє повномочія, контракти купна і продажі заасмотрені підписом конзула; перепродажує процеси спадкові, істабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепродажує всякі інші справи зі судами і старокрасними властями при помочи звисних старокрасних нотарів і адвокатів.
- 4) Полагає всі справи військові, як: увільнене від асентиринку, військової контролі, увільнене від виправ і т. п.
- 5) Вирабляє патенти для сатизонів-випаджачит до краю.
- 6) Дає поради в процесах против компаній в разі каліцтва, смерті, несплати пойді і в других правних американських справах.
- 7) Мінус гроші — старокрасні на американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Крім сего Дирекція готова служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тм, котрі приїжджають до Нью Йорку а не суть ознайомлені з містом. Вкладає гроші на процент до американських і краєвих банків.

З поважанем
Дирекція:
Г. Дзядук предс., А. Садка місто-предс., К. Корчів кас., С. Ядловський секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULIZ.
Констракції і будівничий.
Всі роботи полагожує сей час і точно, як таном подає ціни на всілякого рода роботи. 36
АДРЕС:
Honsatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ
машлі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформні.
Можете писати до нас по руски, словенськи або польськи.
R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.
Капітал 100.000.00 дол.
Надвшка 120.000.00 дол.
Депозити вище пів мільона доларів.
Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередню контролю тогож уряду.
Є є одиноросий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в яким міститься ся почта.
Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі доларів проценту своїм коштуерам, котрі мають в нім свої гроші.
Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на рові улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Оден з найбільших броварів в Америці.
ПІЙТЕ ПИВО НА КРАСВИЙ ОПОСІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.
Хто лих раз по- Голова від него коштує сего пива, ніколи не болить, то иншого пива не бо єсть здорове і буде пи-и. ПОЖИВНО.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОВРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
485 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.
ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
302 BROADWAY, Suite 1306,
NEW YORK.